

20. mai 2005

Kr. 10,-

70. årgang

ORGAN FOR MENTAL, SOSIAL OG ØKONOMISK NYORIENTERING

Nr. 5

VÅRT MÅL: Et fritt levende selvvirksomt samfunn
VÅR METODE: Selvkontroll og hensynsløs, men objektiv kritikk
VÅRT MIDDEL: Ny livsorientering bygget på Kristusimpulsen

MOTTO: Riv ned alle gjerder som skiller menneskene og hindrer dem fra å oppleve og erkjenne våre dype fellesinteresser innenfor vårt felles samfunn. Frem med helhetsfølelsen og totalitetsbevisstheten. Ned med partipolitikken og klassekampen. Frem med det frie levende selvvirksomme samfunn.

Var Tsunamien en atombombe?

Det norske folk har lært seg et nytt ord; tsunami eller flodbølge, forårsaket av et undersjøisk jordskjelv. Vi har alle sett hvilke elendighet og ødeleggelser dette forårsaket. Vi fikk vite at skjelvet den 25. desember 2004, hadde en styrke av 8.5 på Richters skala. Mediene kunne siden meddele, at den var "oppgradert" til 9.2. Hvordan dette kan være mulig, er meg en gåte. For enten står måleren på 8.5, etter at skjelvet er over eller så viser den 9.2 - enkelt og greit. En måling er en måling, enten det dreier seg om en strømmåler i huset ditt eller det dreier seg om en jordskjelvmåling på Richters skala. Jeg forholder meg derfor til den offisielle målingen, like etter skjelvet, som var 8.5. Alt tyder nemlig på at mediene lyger, som vanlig.

En snikende mistanke om at dette kanskje ikke var et jordskjelv likevel, melder seg. Vi som vet hvilke onde krefter denne planeten styres av og etter, forundres slett ikke, dersom det skulle vise seg at tsunamien var en menneskeskapt katastrofe. Det er nettsiden til australieren Joe Vialls www.joevialls.net - som får meg til å reflektere i denne retning.

Den 28. mars i år, fikk vi vite, at der hadde vært enda et nytt skjelv, et etterskjelv med visstnok flere tusen omkomne - med ikke i nærheten av så store skader og tap av menneskeliv, som ved tsunamiskjelvet, andre juledag 2004. De fleste tenker naturligvis, at dette var fordi at det bare var et svakt etterskjelv. Men var det det? Nei!

Sannheten er at etterskjelvet den 28. mars 2005, hadde en styrke på hele 8.7 - og var flerfoldig ganger sterkere enn tsunami-skjelvet i fjor, som var på 8.5 på Richters skala. De 0.2 i forskjell, ser for oss vanlige folk ut som ubetydelig, men forskjellen er i virkeligheten enorm.

Hvorfor forårsaket ikke dette skjelvet like store skader og hvorfor ingen tsunami?

På øyene Nias og Medan, vest for Sumatra og i Thailand og i Malaysia, raste det sammen riktignok tusenvis av svære betongbygninger men altså ingen tsunami, til tross for at dette var et sterkere undersjøisk jordskjelv, enn i 2004. Da vitenskapsfol-

kene ble konfrontert med denne sannheten, at etterskjelvet var mye sterkere og ikke hadde tsunami, fikk de store forklaringsproblemer. En av dem, Brian Baptie, ved British Geological Survey i Edinburgh, sa at det var et mysterium hvorfor

det ikke oppsto tsunami denne gangen, i motsetning til det som skjedde den 26. des. i fjor, da den ti meter høye bølgen drepte nær innpå 300.000 mennesker. Han sa at mulighet kunne være, at episenteret lå dypere under vann, men denne påstanden avviser Joe Viall på stående fot og skriver videre:

Når to undersjøiske såkalte tektoniske plater, som ligger inntil hverandre, begynner å røre på seg under et jordskjelv, går den ene platen opp, mens den andre automatisk går tilsvarende ned. Vannmassene som ligger oppå begge platene, vil da naturligvis bare flomme fra den øverste platen som går opp - og ned på den som presses tilsvarende ned. På denne måten foregår det en energiutløsning, slik at det umulig kan oppstå noe tsunami i det hele tatt. Det er derfor det foregår tusenvis av undersjøiske skjelv kontinuerlig over hele verden, uten at det forårsaker noe som helst tsunami - eller i det minste en krusning på havets overflate.

Det som imidlertid kan forårsake tsunami, er undersjøiske vulkanutbrudd. Da vil naturligvis Arkimedes' lov kreve forskyvning av enorme vannmasser og en tsunami er umulig å unngå. Det samme ville skje dersom en enorm meteor skulle treffe havoverflaten eller dersom en atombombe av mega størrelse, ble detonert under havflaten.

I 1883 var der et skjelv på 9.0 i samme område men heller ikke den gang, var det snakk om noen tsunami. Dette er vel dokumentert av nederlandske koloniherrer, som førte nøyaktige loggbøker. At dagens medier dikter opp skrekkehistorier om at det hadde vært tsunami i 1883, er en helt annen historie. Datidens rapporter forteller imidlertid ingenting om tsunami eller flodbølge. Alle ødeleggelser fra skjelvet dengang, foregikk kun på land uten tsunami.

■ forts. side 9

Christos Anarchos

Anarkismen som konsekvent antiautoritær filosofi har hatt sine røtter i alle kulturer siden urtiden. Denne gangen har Gate-avisa gransket de kristne filosofenes mer eller mindre vellykkede forsøk på å være anarkister. På disse sidene legger vi resultatet på bordet.

Av Tarjeio Straume

Skolekristendommen

"Når et folk blir organisert som et rettssamfunn, som er ordnet ved lover, oppstår staten. Dens autoritet er i alminnelighet meget stor. Det kommer til dels av at den har makt til gjennom politi og domstoler å straffe dem som setter seg opp imot den. Men statens autoritet henger først og fremst sammen med den alvorlige respekt som staten uvilkårlig skaper hos medlemmene av samfunnet fordi den er bæreren av lov og rett og orden. Fordi rett og rettferdighet er hellig, derfor blir det også noe hellig ved denne institusjonen, som har til en av sine viktigste oppgaver å verne retten.

Et godt samfunn må ha gode og rettferdige lover. De som har ledelsen, må gjennom lovgivningen arbeide for alles trivsel (velferdsstaten), og særlig må de prøve å sørge for at den svake blir verget, og at ingen blir krenket eller lider urett. Alle skal lyde lovene og bøye seg for øvrigheten. Den som vil gjøre Guds vilje, må selvsagt ikke være blant dem som fremmer kaos og lovløshet.

Den som bryter lovene og krenker retten, blir straffet. En kan se på straffen fra mange synspunkter. Den skal sikre samfunnet mot forbrytelser, den skal skremme folk fra å bryte lovene, og den skal forbedre forbryteren. Men straffen er også et samfunns moralske reaksjon overfor ondskap og urett. En forbrytelse må av moralske grunner ikke kunne gjøres ustraffet. - I denne sammenheng skal vi nevne at et kristent samfunn

må gjøre alt det som gjøres kan for at fristelsen til forbrytelser skal bli minst mulig."

Dette er skolekristendommen i et nøtteskall. Forfatteren het Nils Brun, og boken ble utgitt i 1963 med den inspirerende tittelen: "DEN KRISTNE TRO OG MORAL - EN LÆREBOK FOR GYMNASIET". Sitatet er tatt fra perlekapitlet "Stat og fedreland." Denne kristenborgerlige mentaliteten danner en sylskarp kontrast til våre klassiske anarkistiske tenkere. Mange av de sistnevnte, gjennomtrengt av det nittende århundres vitenskapelige ånd, var ateister eller agnostikere. I likhet med Opplysningens filosofer, avfeide de helst organisert kristendom som en del av middelalderens overtro og uvitenhet. Den kristne filosofi, eller den kristne idé, var for dem utelukkende og evig forankret i maktmenneskenes autoritære moralisme. Var det ikke nettopp kristendommen som hadde alliert kirken med staten og som lå til grunn for prestens velsegnelse av krigeren og kongen?

Det har vært vanskelig for anarkister å godta kristendommen i noen som helst form, ikke bare fordi de hellige skrifers språkdrakt bærer et sterkt preg av romersk autoritetskjer kultur, men også fordi kirken helt frem til midten av vårt eget århundre hadde en så stor innflytelse på småborgernes uforbeholdne underkastelse overfor makthavernes lover og regler, også på de strengt private og personlige områder, at det er vanskelig for oss i dag å danne et levende bilde av situasjonen.

Anarkistene mente at kristendommen forkynte en slavemoral med spesiell vekt på lydighetens dyd i form av uforbeholden underkastelse. Den allmektige, allvitende, hyperautoritære faderfiguren i Himelen representerte alt de selv kjempet imot. Har ikke den kristne lære til enhver tid lagt vekt på at ydmyk lydighet er den største dyd mens bevisst opprør mot Guds hellige ordning er den styggeste synd?

I vår egen tid er kirkens verdslige og psykologiske makt såpass svekket og døende at det burde være mulig også for anarkister å betrakte den kristne filosofi, eller den kristne idé, fra alternative perspektiver. I og med at Kristus ble brutalt henrettet av den

romerske stat for sitt opprør, er det god grunn til å trekke enhver form for autoritetskjer kristendom i tvil - ganske særlig fordi så å si alle offentlige henrettelser i Europa har hatt kirkens velsignelse. Når vi også tar i betraktning at svært mange av Kristi apostler og etterfølgere ble likeledes drept av myndighetene, er det kanskje en grov urett mot kristendommens grunnleggere å assosiere "kirke" med "kristendom" i det hele tatt.

Kirkens tolkning av Første Mosebok går ut på at at ulydighet mot Guds autoritet var menneskets første synd. Etter å ha gjort opprør mot denne autoriteten og lært om godt og ondt ved å ha spist av Kunnskapens Tre, ble menneskene bannlyst fra Edens Hage, eller Paradiset, og dømt til et liv i smerte, slit og dødelighet. Hele naturen ble korrupt.

Som en fallen og og fordervet skapning, var det naturlig at mennesket trengte mektige herskere til å kue dets avvikende adferd. Da kirkens makt og innflytelse utviklet seg, vokste tyngdepunktet blant teologene om det syndefulle mennesket og Guds allmakt, en tendens som nådde sitt høydepunkt hos Calvin som hevdet at den verste tyrann var å foretrekke fremfor anarki eller fravær av sivil autoritet.

Kristendom og klassisk anarkisme

De fleste europeiske anarkister har fulgt etter de velkjente nittende-århundre tenkerne Prodhoun, Stirner og Bakunin i deres avvisning av kristendommen. De motsetter seg alle former for påtvungen autoritet, både religiøs og politisk, og har funnet det nære historiske båndet mellom kirke og stat særlig forstyrrende. Men dette betyr ikke at de har vært ateister alle sammen.

Den konservative, autoritære tendensen i kristen tenkning har sine røtter i den paulske kirken i Roma. Den jakobinske kirken i Jerusalem var derimot preget av en radikal, kommunal og libertariansk tendens. Mange anarkister har tilhørt sistnevnte trend.

Tolstoy og Blake er de mest berømte, men ikke de eneste, som baserte sin anarkisme på en radikal fortolkning av kristendommen. Jac-

■ forts. side 3

Samfunnsliv

Grunnlagt
1931Sosialpsykologisk avis
Organ for folkebevegelsen
for ny livsorientering
(Tidligere Samfundspartiet)Bertram Dybwad Brochmann
grunnleggerDag Ove Johansen
8200 Fauske
tlf. 756 42 754
E-post: dagoj@online.no
redaktørAnders Ryste
disponent og hjelperedaktør
6150 Ørsta
Med i redaksjonenAstrid Strømme
Indre Sædal 16,
50 44 NatlandAase Brenne
Utløbakken 43
5260 Indre ArnaVed innbetalinger benyttes
NB! Postgironr.: 0532.08.40645Internett: www.samfunnsliv.no

Sommertreff på Stend Jordbruksskule i Bergen

Også i år blir det arrangert treff på Stend Jordbruksskule. Skulen ligg omkring 1,5 mil utenfor Bergen i landlege omgivelser. Skolens område rommer plass til både telt og campingbiler.

I øyeblikket har gårdbruker Oddmund Gullteig sagt ja til å holde foredrag. Fra Pedagogisk Forskningsinstitutt har I. amannensis Christian W. Beck sagt ja til å holde foredrag: Hjemmeundervisning – en samfunnsutfordring? Mitt foredrag får tittelen: *Hvor står vi i forhold til en ny økonomisk samlivsform? Kan det nyoppdagede psi-feltet være med og sprengte veien videre?*

Det blir naturligvis flere foredrag, og det fullstendige programmet blir trykt i juniutgaven av Samfunnsliv.

Priser:

Overnatting i dobbeltrom: 200 kr/pers/døgn

Overnatting i enkeltrom: 250 kr/pers/døgn

Middag: 150 kr per person

Frokost: 60 kr per person

Middagene som serveres på Stend Jordbruksskule er tradisjonell bondekost, der mest mulig av gårdens egne råvarer blir nytet.

Fredag 29/7 er satt av til kultur- og fridag. Buss er bestilt, og turen går bl.a. til Aboreet. Det er et stort parkanlegg med både ville og nyttige kulturplanter. Området er antagelig større enn Gamle Bergen, stedet hvor vi var sist sommer i Bergen. I minst en time kan vi vandre omkring der.

Fredagen spiser vi middag kl. 17.00 og kl. 17.30 vil sangpedagog Gro Espedal fra Norsk Musikkråd synge noen sanger for oss fra den norske sangskatten. Den samme ettermiddagen blir det omvisning på gården med Kari Sekkingstad Stavet kl. 19.00.

Påmelding bør skje så snart som mulig. Helst skriftlig! Og seinest 1 uke før den 28. juli.

Astrid Strømme
Indre Sædal 16
5098 Bergen
Tlf. 55 28 52 69/55 59 09 82

PS! Kanskje du kjenner noen i Bergen som vil komme på trefet? Kanskje du kan invitere dem?

Programmet er med forebehold om endringer.

LEDER

60 år etter

Da jeg overvar debatten i Redaksjon EN på NRK1 mandag 9.mai angående rettsoppgjøret etter krigen, kom jeg til å huske på noe Carl I. Hagen sa kort tid etter krigen i Kosovo. Han uttalte omtrent noe slikt som at han syntes det var på tide å sende alle flyktningene fra Kosovo tilbake til landet fordi det nå var fred der slik at de kunne ta til med å gjenoppbygge landet sitt. Begrunnelsen bestod i at det nå var gått nærmere 6 måneder etter at krigen var over så da var det på tide for disse menneskene å forsone seg med sine tidligere fiender i landet og starte på nytt igjen.

Det lyser naivitet ut av Hagens uttalelser - tatt i betraktning hva "fiender" føler for hverandre etter 60 år her til lands: såkalte gode nordmenn og de som ble dømt for landssvik. Hvor lang tid tar det å glemme? Forsone seg? Tilgi? Starte på nytt?

Rettsoppgjøret i Norge rammet langt flere mennesker enn f.eks. i Danmark. Eller andre land, for den del, innbyggertallet tatt i betraktning. Det er typisk norsk å være god? (best?)

60 år etter gikk den britiske Tv-serien om Auschwitz på NRK. Her kom bestialitetens historie frem for en dag. Industrihennettelser av mennesker, stor-skadrap uten sidestykke i moderne historie. Det kom mange underlige uttalelser og opplysninger frem i denne serien. En aldrende tysker som fremdeles beskrev jødene som mindreverdige mennesker. Russiske soldater, som etter at de hadde frigjort konsentrasjonsleiren Auschwitz, tok til å voldta utallige jødiske kvinner, tidligere fanger i den samme leiren. Den jødiske soldaten, som etter krigen var over, deltok i en spesialgruppe som tok rollen som både dommer og bøddel overfor tyske fanger. De fraktet dem inn i et skogholt, foretok en summarisk rettssak og ga dem dødsdom ved skyting.

Krig er galskap satt i system. 60 år etter har vi ikke lært noe som helst. Hvite busser frakter ungdom til Auschwitz. "Det skal aldri skje igjen". Andre verdenskrig skulle være den siste krigen.

Siden har det vært krig - nærmest på permanent basis - i mange regioner på kloden. President Bush har vært rundt i Europa i forbindelse med markeringen av 60-årsdagen for frigjøringen av kontinentet. Han kom med følgende uttalelse under en minnemarkering i Nederland:

- For 60 år siden kjempet allierte soldater for vår frihet. Nå kjemper våre soldater for det samme i Midtøsten.

Implisitt at den folkerettstridige invasjonen og okkupasjonen av Irak kan sidestilles med det som skjedde den gang. Det er ganske drøyt å hevde noe slikt.

Hva har president Bush lært av historien?

At en stormakt fortsatt kan invadere og okkupere ikke-fiendtlige nasjoner - slik Tyskland gjorde det i 1939/40?

I Redaksjon EN satt en tilårskommet mann som vervet seg som Frontsoldat for tyskerne - mot bolsjevismen - 17 år gammel. I årene før krigen var bolsjevismen og kommunismen den største fare for Norge som nasjon - leg og lærd var skjønt enig om dette. Ungdommer bet på dette agnet og vervet seg i stort antall. Unge, norske, patriotiske gutter, helt ned i 16-17 årsalderen.

Anklagerne etter krigen, som dømte dem til lange fengselsstraffer, mente de burde ha tenkt seg om. Som 17-åring er man vel voksen og moden nok til å ta ansvar for egne handlinger? Eller hur?

Apropos unge gutter. Joseph Ratzinger vervet seg som Hitlerjugend 14 år gammel. Som 17-åring deltok han under de siste kampene under krigen.

Han burde vel ha tenkt seg godt om - som 17-åring?

Nå er han altså valgt til pave under navnet Benedikt XVI - den guddommelige leder for 1 milliard katolikker - de som kan skrive seg bort fra alle synder...

Men én synd er det umulig å skrive bort: å være uenig i den katolske kirkens læresetninger. Nylig avsatte pave Benedikt XVI redaktøren for et amerikansk katolsk tidskrift som har vært sterkt kritisk til den katolske kirkens syn på homofile, abort m.m. Samtidig går mange katolske kirkelige menn fri for anklager om pedofili mot unge gutter og jenter i USA. Ratzinger var med på å dysse ned disse sakene. Ratzinger, også kalt Guds rotweiler.

Igen et aldri så lite apropos: Den katolske kirkens prester, kardinaler og biskoper hadde ikke et særlig avklart forhold til nazismen. Mange av dem støttet til og med Adolf Hitler. Etter krigen spilte den katolske kirken en viktig rolle i å skaffe SS-folk og andre krigsforbrytere fritt leide ut av Tyskland og til Sør-Amerika. Var det fordi det sto "Gott mit uns" på tyskernes lærbelter?

Hva hadde den katolske kirken lært av krigen? At man kan samle seg stor rikdom av jordisk gods og gull og leve i pomp og prakt på de fattiges bekostning?

Er det kanskje slik at fordi president George Bush alltid sier "God bless America", så er krigen i Irak også Guds krig mot de vantrø - slik det fortelles om i filmen "Kingdom of Heaven" av Ridley Scott - historien om korsfarerne som reiste til Jerusalem for å befri landet fra - nettopp de vantrø...

Hva har vi lært av historien?

Slik situasjonen er anno 2005: INGENTING.

 doj

Anders Ryste vart intervjuet av NRK 11. mai Kommer med det første

Hilsen til Samfunnsliv

Vi sier herved opp Paul Syversen's abonnement på deres avis Samfunnsliv fra d.d., da han desverre er gått bort.

Med helsing
Ingrid Syversen

Redaktører 2005

JANUAR: Dag Ove Johansen
FEBRUAR: Astrid Strømme
MARS: Dag Ove Johansen
APRIL: Astrid Strømme
MAI: Dag Ove Johansen

JUNI: Astrid Strømme
AUGUST: Dag Ove Johansen
SEPTEMBER: Astrid Strømme
OKTOBER: Dag Ove Johansen
NOVEMBER: Astrid Strømme
DESEMBER: Dag Ove Johansen

Cristos - - -

ques Ellul har hevdet at "bibelsk tankegang fører direkte til anarkisme, og at dette er den eneste 'politiske antipolitiske' holdningen i tråd med kristen tenkning".

Svært mange bibelinspirerte anarkister faller imidlertid lett i en stor felle. De avskriver all verdslig autoritet samtidig som de påberoper seg en metafysisk, eneveldig, altvitende, allmektig, og attpåtil sjalu diktator. Paradoksalt nok er de anarkister på jorden og lydige undersåtter i himmelen.

Proudhon, Stirner og Bakunin var alle gjennomsyret av Opplysningens vitenskapelige ånd og forbandt kristendommen med den eksisterende autoritære kirken. Proudhon ville vise at katolisisme var motstykket til et hierarkisk system av verdslig regjering. Siden den katolske Gud betraktes som autoriteten som alle andre autoriteter hviler på, må regjeringer være intet mindre enn "Guds sveper satt opp for å disiplinere verden". Også fra et moralsk synspunkt var Proudhon overbevist om at "Gud er tyranni og fattigdom; Gud er ond". Det er derfor det tenkende menneskets fremste plikt å feie idéen om Gud ut av hodet sitt. Siden vi skaffer oss kunnskap og sosialt liv til tross for Gud, hevdet Proudhon: "Hver gang vi tilintetgjør guddommen, gjør vi et nytt fremskritt." Men selv om Proudhon var militant antikattolsk, fortolket han fortsatt den kristne læren om arvesynd som et symbol for menneskets uforbederlige tendens til ondskap, og han søkte å skape en sosial orden som kunne temme dets onde tendenser. Videre snakket han om rettferdighetens idé i naturen selv som om den var et guddommelig prinsipp. Som naturlov representerte den et referansepunkt for sin moral og fungerte som en slags tilslørt nemesis.

Stirner derimot mente at Gud, ved siden av staten og moralen, var kun nok et spøkelse som skulle føre menneskene bak lyset. Han hevdet iherdig at staten hadde etterhvert blitt betraktet som hellig akkurat som kirken, og lover ble presentert som om de var Guds bud.

Bakunin ble fulgt i sin ungdom av problemet omkring Guds eksistens. Til slutt ble han en militant ateist og tok opp slagordet "Hverken Gud eller Mester". For ham var den kristne Gud, som dømte enhver handling og truet med evig straff, det ultimate symbol på autoritet. I likhet med Stirner hevdet han at Gud ikke eksisterer, men er en abstraksjon som mennesker prosjiserer inn i himmelen for å tilbe.

I likhet med Nietzsche erklærte Bakunin Guds død og hevdet at vi må overskride kristne verdier og skape våre egne. Ødeleggelsen av religion er en forutsetning for et fritt samfunn ettersom "Idéen om Gud innebærer avskaffelse av fornuft og av rettferdighet; den er den mest avgjorte benektelsen av menneskelig frihet, og ender nødvendigvis med å slavebinde menneskeheten, både i teori og i praksis." Bakunin var på sitt mest lidenskapelige i sin fordømmelse av kristendommen fordi han elsket individuell frihet og betraktet det som den absolutte forutsetning for alt han respekterte i menneskene. Han prisete Satan for å være den første opprører og "frigjøreren av verdener."

Ifølge Bakunin representerer kir-

ken geistlighetens interesser akkurat som staten representerer borgerskaps interesser. "Gjør ikke kirken det levende om til et lik," spurte han retorisk, "kaster vekk friheten, preker for massenes evige slaveri til fordel for tyranner og utbyttere? Er det ikke denne kompromissløse kirken som har det med å forevige skyggenes, dumhetens, fattigdommens og ugjerningenes regime?" Han slo derfor fast at avskaffelsen av kirken og staten må være "den første og uunnværlige forutsetningen for en sann frigjøring av samfunnet". Disse oppfatningene, spesielt i latinske land hvor den katolske kirken var så dominerende, hadde en utbredt innflytelse. Bakunin var utvilsomt delvis ansvarlig for de spanske anarkistenes militante ateisme som førte til mange tilfeller av kirkebrekking i den spanske revolusjonens åpningsfase.

Kristendom og autoritet

Ikke alle anarkister i det nittende århundre var ateister; noen hentet sin filosofi direkte fra kristne trosoppfatninger. Det paradoksale med en god del av kristen anarkistisk tenkning er at man gjør opprør mot all verdslig autoritet samtidig som man påberoper seg en langt mektigere okkult diktator, nemlig den totalt allmektige Herren og hans strenge vilje. Lydighetsprinsippet i form av uforbeholden underkastelse går igjen som en rød tråd. Disse autoritetsavhengige "kristne anarkistene" tør ikke å frigjøre seg fra det politisk-juridiske diktaturet før de har funnet en enda sterkere hersker som erstatning. De våger ikke å erklære enkeltindividets suverenitet.

Amerikaneren Adin Ballou var en typisk antiautoritær tilhenger av den himmelske eneherskeren. Selv om han ikke kalte seg for anarkist, har han allikevel blitt plassert i den kategorien på grunn av sin bok *Practical Christian Socialism* (1854). Siden mennesket kun er forpliktet til å adlyde Gud og hans himmelske regjering, hevdet Ballou, har det ingen forpliktelse til å adlyde landets lover eller menneskelig regjering. Menneskelig regjering er menneskets vilje som utøver "absolutt autoritet over menneskene ved hjelp av sluhet og fysisk vold." Gud derimot deler ikke sin autoritet med noen skapning; han er den totale enehersker. Menneskets vilje har derfor ingen iboende autoritet, "intet rettmessig krav på menneskenes lydighet eller troskap." Ballou spør derfor retorisk om regjering: Er det ikke kun beregning?

Han talte også mot valgstemning, politiske tjenesteyrker, lovgivning og straff siden "Majoriteter dikterer ofte dårskap og ugjerninger. Makt korrupperer oftere dens innehaver enn den girner de maktesløse." I stedet hevdet han at den sanne kristne skulle motsette seg krig og utvikle sin moralske kraft. Og hvis "ikke-motstandere" skulle noengang bli den store majoriteten i noe samfunn, trodde han at de kunne mestre offentlige oppgaver gjennom frivillige sammenslutninger der "kjærlighetens lov og visdommens råd vil seire uten strid."

Mange kristne anarkister har funnet sine utgangspunkter i håndplukkede sitater fra autoritære kirkefedre. Erklæringen fra Paulus: "Der er finnes ingen autoritet unntatt Gud," er temmelig slitt. Paulus la spesielt vekt på Gud som autoritet overfor romerne, og her må vi ikke glemme at han satt i lenker og kanskje ikke

visste om han skulle bli løvemat på Colosseum neste dag. Et annet velbrukt sitat er hentet fra Augustin: "Elsk, og gjør hva du vil." Som evangelisten Johannes før ham, er Augustin inne på idéen om total frihet gjennom uselvvisk nestekjærlighet, men han er allikevel en betenkelig kilde til anarkistisk filosofi. Som svar på hvorfor han trodde på evangeliet, kom han med følgende respons: "Fordi Kirken formaner meg til å tro!"

"Å benekte statens og kirkens autoritet betyr ikke nødvendigvis fornektelse av Guds autoritet," heter det i disse kretser. Her ligger paradokset i all religiøs pseudo-anarkisme. Slike "antiautoritære tilhengere av eneherskeren" hevder i sitt forsvar at vi blir tyrannisert til å akseptere politisk makt mens vi derimot har frihet til å akseptere eller forkaste Guds autoritet. Dette blir fullstendig uholdbart når selve livet, dvs. hele vår eksistens, skal være betinget av en slik underkastelse. Frihetens pris blir evig død eller fortapelse, og her lusker fundamentalismens spøkelser i kulissene.

Opprøreren Lucifer kommer imidlertid til redning. "Dere skal aldeles ikke dø," erklærer han, "men selv bli guder og vite om godt og ondt." Kirken har til enhver tid fremstilt Fristeren Lucifer som en løgner, men alternative tradisjoner avdekker ham som visdommens gud og veileder. Slangen er et symbol for visdom, og Jesus ber sine disipler om å være "vise (eller slue) som slanger, men harmløse som duer".

Lucifer Anarchos

En anarkist som setter seg inn i bibelens skapelsesberetning og tar den på alvor, må naturligvis se hele myten fra en synsvinkel som er radikalt uortodoks. For det første må kirkeologenes fremstilling av "tilværelsens hovedperson," nemlig en allmektig, allvitende, eneveldig diktator-Gud som regjerer hele vårt ubegrensede univers, forekomme både absurd og selvmotsigende. Hvis vi som et rent tankeeksperiment forestiller oss eksistensen av et slikt supermektig vesen, da må denne såkalte "Herren" selv ha skapt både Fristeren og fristelsen. Ellers blir vi sittende med en "allmektig" Gud hvis skapelse blir en Frankenstein som løper løpsk av seg selv - en "ufeilbar" skaper som ikke helt vet hva han gjør på laboratoriet sitt. Og hvis Gud er virkelig god og har menneskets beste til hensikt, da må han bevisst ha tilrettelagt fristelsen nettopp for å gjøre sine skapninger selvstendige og uavhengige av sitt eget tyranni.

I denne sammenheng fremstår fristeren Lucifer som menneskets frigjørere fra Jehovah-gudens eneveldige tyranni. Jahve-Elohim, eller Jehovah, advarer mot å spise fra Kunnskapens Tre, for "Den dagen dere eter derav, skal dere visselig dø." Lucifer hevder imidlertid at Jehovah ikke har lagt kortene på bordet. "Dere skal slett ikke dø," sier han, "Dere skal bli som Gud selv og kjennet godt og ondt."

Begge disse utsagn går i oppfyllelse. Mennesket dør (blir dødelig) av å bli seg selv bevisst; samtidig har mennesket kapret kimen til guddommelighet, til å bli en gud blant andre guder, ved å spise av Kunnskapens Tre.

Kirkens teologi presenterer Lucifer som den onde djevil, eller Satan (Verdens Fyrste i Det Nye Testamente), som de kristne bør holde seg

så langt unna som mulig dersom de vil ha evig liv og frelse fra fortapelsen. Lucifers utsagn bekreftes imidlertid i Det Nye Testamente når Kristus forsvarer seg mot fariseerne som vil drepe ham fordi han kaller seg Guds Sønn. "Står det ikke skrevet", spør han, "at dere er guder?" Dette står skrevet kun ett sted i Det Gamle Testamente, nemlig der Lucifer taler. I denne sammenheng fremstår ikke Kristus som noen autoritet i form av konge (kirkens versjon) eller lærer (losjenes versjon), men som en menneskesønn blant menneskesønner - en som oppfyller Lucifers løfte om guddommelighet og som samtidig overvinner dødelighetens forbannelse. Dersom anarkiet er et fremtidsorientert autoritetsfritt ideelt samfunn som består av selvstendige individer, da er det mulig, dog med litt anstrengelse, å oppspore et løfte eller en spådom om slik demrende frihet i bibelens fremstilling av menneskehetens evolusjon. Denne idéen er senere forbundet med Gral-legenden.

Den kristne anarkismens etisk-moralske problematikk går ut på at total, uhemmet frihet er umulig så lenge egoismen ikke er overvunnet. Mennesket kan kun bli fritt fra all tvang og all autoritet gjennom uselvvisk nestekjærlighet, dvs. ved å beseire den indre tyrann, også fremstilt som Dragen. Middelalderens alkymi gikk ut på å foredle egoistiske impulser (grove metaller) for å skape betingelsesløs, uselvvisk kjærlighet (gull) - samme prinsipp som i søkningen etter Gralen. Historisk sett finner vi her en videreutvikling av den kristne impuls (den kristne idé) der hele autoritetsprinsippet visner hen til fordel for enkeltindividets ensomme jakt på livets skjulte skatt.

Blake & Tolstoy

William Blake var et talsrør for den libertarianske kristne undergrunnstradisjonen i England. Han uttrykte sine sosiale aspirasjoner gjennom bibelsk språkdrakt med sitt ønske om å erstatte den eksisterende kirkens og statens Babylon med et Jerusalem i et fritt samfunn der alle mennesker ville leve i tråd med det evige evangeliet om tilgivelse og kjærlighet. I likhet med Lao Tzu så han realiteten som et dynamisk samspill av motsetninger. "Uten motsetninger finnes ingen fremgang".

Blake skilte ikke religion fra politikk; han spurte faktisk "Er ikke religion og politikk den samme tingen"; og insisterte på at "Broderskap er religion." Han trakk inspirasjon fra det mytiske sosiale paradiset Edens Hage, hvor mann og kvinne levde i en tilstand av uskyld og helhet, uten privat eiendom, klasseforskjeller eller menneskelig autoritet. Blake så optimistisk frem til en verdensrevolusjon som ville lokke frem et nytt millennium.

I likhet med senere anarkister betraktet Blake autoritet som hovedopphavet til urett: "En tyrann er den verste sykdommen og årsaken til alle de andre." Det er statens undertrykkende strukturer som motarbeider menneskehetens guddommelige potensiale. Staten hadde ingen rett til å lage lover, især ettersom ingen lov kunne bli adekvat nok til å dekke enhver sak tilstrekkelig: "En lov for løven og oksen er undertrykkelse." Dessuten oppfordrer lovverket til kriminalitet og overtredelse, akkurat som staten skaper uorden i samfunnet: "Fengsler er bygget med stener av lov, bordeller med stener av religion." Nettopp fordi det er loven

som alene definerer en kriminell handling, egger folk til å begå den, og lover streng straff, insisterte Blake: "Alle straffelover oppfordrer til overtredelser og er derfor brutalitet og mord".

Kirken, mente Blake, "korsfester Kristus med hodet ned". Han avviste all politisk og religiøs autoritet siden mennesker er skapt i det guddommelige bilde og kan styre seg selv. Han identifiserte seg med opprøreren Jesus mot den tyranniske Jehovah Gud fra Det Gamle Testamente. "Jesus var fullstendig dyd, og handlet fra impuls, ikke fra regler." Siden mennesket er uskyldig og naturlige begjær er sunne, var følgelig enhver hindring for Blake skadelig og unødvendig. I selve hjertet av hans visjonære anarkisme ligger troen på at "Evangeliet er tilgivelse av synd og har ingen moralske dekretter". Han så frem til en tid da ethvert individ ville bli "konge og prest i sitt eget hus" i et samfunn av total overbærenhet, for "Hva er frihet uten universell toleranse?"

På denne tiden øvde kristendommen sin innflytelse på Blakes samtidige William Godwin på en indirekte måte og hjalp ham med å bli anarkismens fader. Godwin var en ekstrem calvinist i sin ungdom og var trent til å bli en dissenterende prest. Som ung mann kom han frem til at Det gamle Testaments Gud handlet som en "politisk lovgiver" i en teokratisk stat og allikevel hadde "ingen rett til å være tyrann". Senere ble han ateist under innflytelse av de franske filosofene, men hans moralske og økonomiske oppfatninger var i hovedtrekk formet av hans tidlige calvinisme. Godwins anarkisme utviklet seg fra en streng anvendelse av avvikerens rett til personlig dømmekraft både på det religiøse og det politiske området.

Tolstoy kom frem til anarkistiske konklusjoner gjennom sin radikale fortolkning av evangeliene. Han mente at evangeliene lærte at man skulle leve i fred med alle mennesker og ikke avlegge noen ed eller motsette seg ondskap. Det fulgte for Tolstoy at alle regjeringer, lover, hærer, og all beskyttelse av liv eller eiendom er umoralsk: "Jeg kan ikke ta del i noen regjeringens aktivitet som har som sitt mål å forsvare mennesker og deres eiendeler med vold; jeg kan ikke være dommer eller delta i rettsaker; heller ikke kan jeg hjelpe andre til å delta i retterganger og statlige stillinger," erklærte han. Siden Guds Rike Er I Eder og du kan bli ledsaget av fornuftsens guddommelige lys, er regjeringer både unødvendige og skadelige.

Hvis mennesker bare kunne forstå at de er "Guds sønner", skrev Tolstoy, " og kan derfor hverken være slaver eller fiender overfor hverandre - de sinnsvake, unødvendige, utslitte, fordervelige organisasjonene som kalles regjeringer, og alle lidelsene, overtredelsene, ydmykelsene og ugjerningene de bringer med seg, ville stanse." Tolstoy inspirerte en lang tradisjon av anarkistiske pasifister, mens hans fremste discippel Gandhi utviklet hans lære om sivil ulydighet til en meget effektiv form for ikkevoldelig direkte handling.

Katolske anarkister

Mens Tolstoy forkastet både stat og kirke og ble lyst i bann av den russisk-ortodokse kirken for sitt syn, har Ammon Hennacy og Dorothy

Halve Danmark lever av statskassa

Mediekonstruert skinnvirkelighet

Doblet til 2,6 millioner fra 1970.

JON R. HAMMERFJELD

Tirsdag 03.05.2005, Dagbladet på nett

Den liberale tenketanken CEPOS har funnet ut at antall danske som lever direkte av statskassen er doblet fra 1970 til i dag, melder Politiken.

Tallene er hentet fra det danske finansdepartementet og beskrevet i dokumentet «Danskernes afhængighed af de offentlige kasser».

Det er 840.000 offentlig ansatte i Danmark, og de har 1,8 millioner pensjonister, dagpengemottakere og

trygdede.

Tenketanken viser så til at tallene viser at det vil bli 500.000 flere dansker over 65 år og 350.000 færre i yrkesaktiv alder de nærmeste årene.

De regner så ut at det vil koste hver familie 10.000 mer i skatt dersom man ikke klarer å få flere ut i arbeid.

CEPOS foreslår derfor å endre velferdsordningene i Danmark for å få flere ut i produktivt arbeid. De mener 90.000 flere ville kommet seg ut i jobb dersom man fjernet etterlønn. I tillegg mener de at lavere skatter vil få flere ut i jobb.

Tenketanken mener også at man må endre overføringene til trygdede slik at de følger prisutviklingen og ikke lønnsutviklingen.

Av Svein Otto Hauffen

I tv-programmet «Brød og sirkus», hørtes flere treffende og originale bemerkninger. Nina Kari Monsen kritiserte bl.a. det hun kaller «den mediaproduerte sorg». Med andre ord den medialt spekulative, sensasjonsopphause, upersonlige «kollektive sorg» og «kunstige sorg», som hun kaller dette tidsfenomen. Med særlig henblikk på mediebolgene i tsunamien kjølvann. Og nyaktualisert ved pavens bortgang. Nevnte som produseres ved medienes kyniske spill med folks følelser, og deres mentalt manipulerende «medie-pornografi». Monsen sa videre: «Mediene registrerer den moderne bevissthet» og tilføyet: «Å

fremkalle nasjonal sorg av en slik dimensjon som her ble gjort, er noe som minner mer om krigstilstand enn om en hjelpetilstand».

B. Dybwad Brochmanns syn

Dette minner meg om BDBs forutseende advarsler, og viktige råd om observant oppmerksomhet og våken identifikasjon innad og utad. Av våre egne – såvelsom av mediens og politikernes, mentale manipulasjoner. Som ubevisst forfører inn i livsløgn, selvbedrag og statsheden-skap m.m.; – og gir sten for brød, og stadig mere antikulturell «åndelig griseføde» (BDB).

Mindre brød og mere sirkus

Blant deltagerne i programmet

var Dagbladets kulturredaktør Hege Duckert, som med besindige ord bevirket formidlende moderasjon i debatten. Det kom godt med, især i siste del.

De mest markante innslag kom ved Tor Erling Staff. Skarpt kritiserte han alle ensrettende og tankeløse kollektiver, og maktdominerende flertallsgrupperinger. BDB ville ha gledet seg over dette utspill. – I den polariserende debattsituasjon, ble ransgrupperingers maktvelde, kontroversielt fremskutt mot politimakt. Staff fremhevet det forkastelige i om (selv) «politiet fikk makta».

N.K. Monsen brukte moderate common sense, og fremholdt bl.a. at selvfølgelig burde alle forbrytelser oppklares.

Stiltiende samtykket visstnok alle i dette.

USAs moderne slaveri

Eric Schlosser Journalist og forfatter.

Tirsdag 12.04.2005 Dagbladet på nett

FRA FASTFOODENS verden serveres her ved følgende gode nyhet: For en måned siden kunngjorde landarbeiderforeningen Coalition of Immokalee Workers (CIW) i Sør-Florida at den opphevet sin fire år lange boikott av fastfood-kjeden Taco Bell. Det mest oppsiktsvekkende ved kunngjøringen var selve årsaken til at boikotten ble avblåst: Taco Bell hadde etterkommet foreningens krav på alle punkter.

I en tid hvor interessen for fagforeningsarbeid avtar og likegyldigheten til fattigdom brer om seg i samfunnet, har en gruppe tomatplukkere med innvandrerbakgrunn fått det gigantiske selskapet Yum! Brands (som i tillegg til Taco Bell eier kjedene Pizza Hut, Kentucky Fried Chicken, Long John Silver's og A&W All-American Food Restaurants) til å øke deres lønninger og pålegge Floridas tomatleverandører strenge regler for god behandling av arbeiderne.

«Menneskerettighetene er universelle,» sa en av toppsjefene i Yum! Brands, Jonathan Blum, og tilføyde at det etter Taco Bells nye arbeidsreglement skal være strengt forbudt for leverandørene å operere med noe som minner om slavekontrakter.

At et firma er nødt til å innføre forbud mot slaveri i dagens USA, viser hvor dårlig landarbeiderne har fått det. Det viser også at fastfood-gigantene som nå befinner seg på toppen av det amerikanske matsystemet, har mulighet til å sette en stopper for den type mishandling som statlige og føderale instanser ikke virker interessert i å slå ned på.

IMMIGRANTER SOM kommer til USA for å jobbe i landbruket, har lenge vært nasjonens fattigste «yrkesgruppe». De fikk riktig nok høyere lønninger og bedre arbeidsforhold på 1970-tallet, takket være innsatsen til fagforeningslederen César Chávez og hans organisasjon United Farm Workers, men seinere har utviklingen gått i motsatt retning. Det skyldes blant annet økt ulovlig innvandring og at stadig flere har fått et mer distansert forhold til fagforeninger.

I California, hvor over halvparten av USAs frukt og grønnsaker blir dyrket, har timelønna (justert etter prisutviklingen) for enkelte landarbeidere gått ned med mer enn 50 prosent siden 1980.

I dag er flertallet av USAs landarbeidere illegale innvandrere. De bor som regel i ødelagte trailere, skur, garasjer og moteller, hvor ofte et titalls personer deler rom. Deres status som svart arbeidskraft gjør dem engstelige for å bli utvist. De skyr aktive og pågående fagorganiserte og står i fare for å bli utbyttet.

ARBEIDSFORHOLDENE på markene i Florida er spesielt ille. Her er kanskje 80 prosent av arbeiderne som kommer fra andre land, illegale innvandrere, viser en undersøkelse fra det amerikanske forskningsinstituttet Urban Institute. De får gjerne oppdrag av firmaer som kontrollerer markedet; det vil si underleverandører som selger frukt og grønnsaker til større oppkjøpere. Disse arbeiderne må betale penger for transport, kost og losji, og i enkelte tilfeller for å bli smuglet over grensa. «Avgiftene» blir ofte trukket direkte fra lønna, og på den måten havner mange i gjeld.

Slavekontrakter i Florida har resultert i seks rettssaker siden 1996. Mange tilfeller blir imidlertid aldri oppdaget. En av sakene omfattet flere hundre arbeidere som ble holdt innsperrert av sine oppdragsgivere. De ble tvunget til å arbeide uten betaling og fikk advarsler om at tunga ville bli skåret av dem om de forsøkte å rømme.

Floridas myndigheter har gjort lite for å hjelpe immigrantene som arbeider i landbrukssektoren. Jordbruk er delstatens viktigste næringsvei etter turisme, og mange politikere har nære bånd til Floridas største frukt- og grønnsakprodusenter.

COALITION OF IMOKALEE Workers er en av de få organisasjonene som er villige til å kjempe for immigrantene som er kommet til Florida for å jobbe. På slutten av 1990-åra fikk medlemmer av CIW greie på at Taco Bell var en av de største innkjøperne av tomater fra Immokalee-distriktet. I denne delen av Florida hadde landarbeidernes lønninger falt med hele 60 prosent i løpet av 70- og 80-tallet. Foreningen ba fastfood-kjeden om å legge press på tomatleverandørene i et forsøk på å oppnå

lønnsøkning og for å sikre at menneskerettighetene ble respektert.

Responnen fra Taco Bell uteble, og foreningen svarte med en landsomfattende boikott i april 2001. Studenter ved høyskoler og universiteter ble oppfordret til å slutte opp om kampanjen.

Flere steder ble det gjort forsøk på å stenge Taco Bells spisesteder og forhindre at nye ble åpnet.

Til å begynne med forsøkte Taco Bell å ignorere protestene og avviste at selskapet hadde noe som helst ansvar for leverandørenes håndtering av situasjonen. «Vi synes ikke det er vår oppgave å blande oss inn i et annet firmas arbeidstvist,» sa Jonathan Blum i Yum! Brand i et intervju med tidsskriftet The New Yorker. Da han ble spurt om det kanskje var en forbindelse mellom slaveriet i Florida og Taco Bells mat, svarte Blum: «Det er helt forferdelig, men jeg tror ikke det har noe med oss å gjøre.»

SELSKAPETS HOLDNING endret seg gradvis etter hvert som boikotten fikk støtte langt utover studentenes rekker. USAs nasjonale kirkeråd, metodistkirken og den presbyterianske kirken, menneskerettighetsorganisasjonen Robert F. Kennedy Memorial Center for Human Rights og tidligere president Jimmy Carter var blant dem som sluttet opp om boikotten. (Avsløring: Også jeg støttet den og sto fram på vegne av CIW.)

Da flere medlemmer av Coalition of Immokalee Workers gikk til sultestreik og arrangerte demonstrasjoner utenfor Taco Bells hovedkvarter i Irvine i California, ble det stadig mer problematisk for nasjonens storleverandør av meksikansk mat å bli koplet til utbyttingen av fattige meksikanere. Og foreningens lønnskrav var på ingen måte urimelig. Den ba om en økning på 14 øre for hver kilo tomater som ble plukket.

Som en del av avtalen som ble inngått med CIW i forrige måned, lovet Taco Bell at selskapet skal være med på å «bedre arbeids- og lønnsvilkårene for landarbeiderne på tomatmarkene i Florida.» Den avtalte lønnsøkningen skal utbetales til selskapets tomatleverandører i Florida, som igjen skal sørge for at pengene går til arbeiderne. CIW fikk også invitasjon til å sjekke at Taco Bells nye arbeidsreglement blir fulgt, og selskapet lovet å gi en

belønning til de leverandørene som behandler landarbeiderne pent.

LØNNSØKNINGEN vil føre til bortimot en fordobling av inntekten til immigrantene som plukker tomater for Taco Bell. Selv om det er litt diskusjon om hvor mye dette til slutt vil koste Yum! Brand, handler det trolig om et par millioner kroner i året - ingen stor sum for et selskap som tjener om lag 58 milliarder kroner på å selge fastfood over store deler av verden.

I løpet av de siste par åra har fastfood-kjedene begynt å selge sunnere mat for å etterkomme krav fra forbrukerne. De har også kommet med strengere retningslinjer overfor kjøttleverandørene som følge av kritikk fra dyrevernforkjempere.

For første gang har storindustrien forpliktet seg til å respektere landarbeidernes rettigheter i USA. Taco Bell-avtalen gjelder bare et beskjedent antall tomatplukkere, men den er et skritt i riktig retning.

Hva blir så neste skritt? Selv om den enkelte gårdbruker ofte blir framstilt som den store stygge ulven når det rapporteres om landarbeidere som slaver eller sterkt underbetalt arbeidskraft, er det viktig å understreke at de ledende fastfood-kjedene setter farmerne under et enormt press. Samlet er disse firmaene nå USAs største innkjøper av ferske jordbruksprodukter. Gårdbrukerne tror ofte at de må sette ned lønningene for å kunne kutte prisene til fordel for sine største kunder. Viktige endringer må derfor komme fra toppen.

MCDONALDS ser ut til å være et selvsagt mål for den neste boikotten. Selskapet er en av USAs største innkjøpere av salat, tomater, epler og sylteagurker. McDonald's er utvilsomt industrigiganten framfor noen. Fordi regjeringen ikke har klart å beskytte de svakeste og fattigste arbeiderne i USA, har organisasjoner og forbrukere vært nødt til å overta denne jobben. I så måte fortjener Taco Bell ros for å ha tatt på seg sin del av ansvaret.

Nå må McDonald's, Burger King, Wendy's og resten av Yum! Brands matkjeder gjøre det samme.

Oversatt av Marit Jahreie
© New York Times,
norsk enerett Dagbladet

Cristos - - -

Day i dette århundre funnet det mulig å være katolske anarkister. Dorothy Day, som grunnla tidsskriftet *Catholic Worker* i 1933, ble en av de mest resolute forkjemperne for kristen pasifisme og anarkisme. Hun følte at Guds autoritet bare gjorde henne til en dyktigere opprører. Den gav henne mot til å sette seg opp mot dem som uberettiget strevde etter å flytte autoritetsbegrepet fra det overnaturlige området til det sosiale hvor det ikke hørte hjemme. Hun mente ikke at det var selvmotsigende eller uetisk å velge å adlyde Guds autoritet og forkaste statens autoritet siden "vi ble født inn i en stat og kunne ikke hjelpe for det, men vi aksepterte Gud av vår egen frie vilje".

Påvirket av Tolstoy og Proudhon, forsøkte hun sammen med anarkisten Peter Maurin og the *Catholic Worker Group* å desentralisere samfunnet og bygge opp et alternativt samfunn som bestod av familier, med en kombinasjon av privat og felles eiendom. Mens de fleste mennesker assosierte *Catholic Worker* med frivillig fattigdom og fellesskap, la hun først og fremst vekt på behovet for kjærlighet: "Vi har alle kjent den lange ensomheten og vi har lært at den eneste løsningen er kjærlighet og at kjærlighet kommer med fellesskap." (Disse katolikkerne har bl. a. opprettet en gratisrestaurant i Los Angeles sentrum som heter "The Hippie", og som nå har vært åpen i cirka 20 år.)

Losjenes kristendom

Dyrkingen av den brutalt despotiske Jehovah har vært et kirkelig anliggende og representerer kun én fortolkning av de hebraiske hellige skrifter. Losjene, og spesielt Frimurerlosjen, representerer en annen fløy innenfor den judeo-kristne tradisjonen som har vært relativt lite omtalt p.g.a. losjenes hemmelighets-skikker. En medvirkende årsak til losjenes hemmelighetstradisjoner er at kjettere ble drept av kirken. Losjene og kirkene har i alle århundrer stått som bitre motstandere, og denne striden dreier seg om legenden om Skapelsen.

Ifølge Første Mosebok var det Elohim-åndene som skapte solsystemet og livet på jorden, og noen middelalder-tekster gjengir tradisjonen om de syv Elohim-åndene og om at én av disse, Jahve-Elohim eller Jehovah, bemektiget seg herredømmet over jordutviklingen, trengte de andre bort, og dermed

gjorde seg til enehersker

Ifølge den såkalte Tempel-legenden, kom Kain til verden ved at en av Elohim-åndene forente seg med Eva, urkvinnen. Kain er derfor en direkte sønn av Gud. Sjalusien mellom Kain og hans bror Abel oppsto fordi Kain ofret til Jehovah resultatet av eget slit: frukt og grønnsaker som han hadde sådd og høstet. Abel derimot bare slaktet en sau og ga Gud det som allerede var skapt. I sitt raseri over at Abel blir godkjent og ikke han selv, dreper Kain sin bror Abel. Gud bannlyser Kain, men merker hans panne slik at ingen skal ha lov til å drepe ham. Bibelen forteller videre hvordan Kains etterkommere består av håndverkere og vitenskapsmenn - med andre ord, de som overlever i kraft av egne evner og kunnskaper, uavhengig av høyere autoritet. Dermed oppstår to strømninger i den hebraiske kultur: Abels slekt, den herskende intellektuelle eliten, dvs. presteskaper og kongene, som fysisk sett livnærer seg av Kains slekt: smedene, snekkerne, jordbrukerne, keramikkerne osv.

Tempel-legenden har fått sitt navn fra det dramaet som utspilte seg omkring byggingen av Salomos tempel. Dronningen av Saba kommer på besøk, blir mektig imponert av det fantastiske templet, av all rikdommen, og av Salomos visdom og skjønnhet. Hun insisterer på å treffe templets arkitekt - noe som irriterer kong Salomo enormt. Men han innfrir hennes ønske, og arkitekten Hiram-Abiff dukker opp. Dronningen av Saba og Hiram-Abiff forelsker seg og gifter seg i all hemmelighet ute i skogen til tross for at dronningen allerede har forlovet seg med Salomo. Hiram-Abiff har noen utro tjenere som sammensverger seg med kongen og forråder ham ved å sabotere hans mesterverk: Støpingen av Den Smeltede Sjøen. Vannets dramatiske bevegelser i det en bølge brytes skulle fanges i en metallskulptur. Men sabotørene sørger for at det flytende metallet havner utenfor støpeformen. Når katastrofen truer, hører Hiram-Abiff en stemme som beordrer ham til å stupe i ildsjøen. Dette gjør han og havner i Jordens Sentrum. Der treffer han sin egen stamfar og Kain selv. Der er også frihetens gud Lucifer, lyssets engel. Hiram får en magisk hammer som han tar med seg tilbake til templet. Med hammeren fullfører han sitt mesterverk med suksess. Hans fiender lykkes imidlertid i å få ham myrdet til slutt.

Dette er det mytologiske oppha-

vet til fiendskapet mellom presteskaper og losjer. I moderne tid har losjene også ervervet seg politisk makt ved siden av kirken og står derfor fjernt fra anarkismen, men deres versjon av Skapelsen og Dronningen av Sabas besøk til kong Salomo er mer fordøyelig for anarkister enn den geistlige tradisjonen som er basert på grundig sensurerte tekster.

Den anarkistiske Kristus står likevel like fjernt fra losjene som fra kirkene. En konsekvent autoritetsfiendtlig Kristus kan hverken være konge eller lærer, men bare ånd.

Sosialisme og kristendom

Jesu frivillige fattigdom, hans angrep på rikdommer (det er vanskeligere for en rik mann å komme inn i himmelen enn for en kamel å gå igjennom et nåløy), og hans fordeling av varer (spesielt brød og fisk) - alt dette inspirerte mange urkristne til å praktisere en form for kommunisme. Det er høyest sannsynlig at disse urkristne kommunistene hadde forbindelse med esserne, en jødisk sekt som praktiserte felleseiendom av varer og nestekjærlighet. Siden de ønsket å befri sjelen fra kjødets fengsel, var de asketiske men trakk seg ikke tilbake fra verden. De foraktet ekteskapet og kvinnes "pirrende vellystighet", men passet på andres barn. Nepotisme var tabu; esserne hadde bare lov til å hjelpe dem de ikke var i slekt med. Deres strenge regler gjør det betenkelig å betrakte dem som forløpere for anarkisme, men de var absolutt et utbrytersamfunn, et kommunistisk-religiøst kollektiv, som ble meget høyt verdsatt av omverdenen fordi de var grenseløst generøse mot alle som trengte hjelp.

Kristen teologi (grunnlaget for kirkens oppfatning av denne religiøse filosofien) oppstod i middelalderen som en syntese av bibelske skrifter og aristoteliske verker. Aristoteles ble alltid referert til som "Filosofen", dvs. forstandens veileder gjennom gamle obskure tekster. Den anti-autoritære kristendommen kommer vi frem til ved å grave dyper i hellenismen. Platon har et friskere pust av orientalsk visdom. Enda mer interessant er Pythagoras, og det pussige er at Platon måtte reise helt til Italia for å finne de usle restene av Pythagoras' verker. De greske politiske lederne hadde sørget for å fjerne dem etter hans død. Dette har nok sin naturlige forklaring i at Pythagoras var en meget original sosial tenker, og hans idéer burde vekke interesse blant anarkister i vår postmarxistiske epoke.

Pythagoras mente at samfunnets intellektuelle elite som han selv tilhørte, dvs. prester, lærere, politikere osv., ikke skulle ha eiendom. Kun arbeiderne skulle ha eiendom, dvs. håndverkere og denslags, fordi de hadde behov for rikdom, men de med høy utdanning hadde ikke behov for å eie noenting.

Geniet bak denne sosiale idéen ligger i at den åndelig-intellektuelle eliten kan, ved å holde nøkkelstillinger i samfunnet og samtidig selv være eiendomsløse, inspirere økonomisk brorskap blant arbeiderne som på sin side forvalter rikdom.

Det er lett forståelig at maktmenneskene i det gamle Hellas, som ikke våget å røre Pythagoras mens han levde, grep inn i hans dødsbo for å tilintetgjøre hans nedskrevne verker. Her har vi kanskje bakgrunnen for at Vestens kultur har blitt underkastet en intellektuell elite som samtidig har påberopt seg retten til å forvalte rikdom. Sosial urett i nyere tid bør betraktes i denne sammenheng.

Den urkristne kirkens holdning var en utvetydig fordømmelse av rikdom. Den kommunistiske tradisjonen i urkristendommen virket som en mytens kraft og fikk en betydelig innflytelse på anarkismens og sosialismens senere utvikling.

De første kristne troende praktiserte kommunisme og felles bruksrett. Fortellingene fra Apostlenes Gjerninger er krystallklare:

"Og alle som trodde var sammen og hadde alle ting felles; Og de solgte sine eiendeler og varer, og fordelte dem blant alle menn, etter hver enkelts behov." (Apostlenes Gjerninger 2:44-5).

"Og hele folkemengden av dem som trodde var av ett hjerte og én sjel; heller ikke sa noen av dem som kunne ha grunn til det at noen av de tingene han hadde var hans egne; men de hadde alle ting i fellesskap." (Apostlenes Gjerninger 4:32)

Urkristendommens fedre var også utvetydige på dette punktet. Ambrose i det fjerde århundre slo fast: "Naturen har skjenket alle ting til alle mennesker til deres felles nytte..... Naturen har derfor produsert en felles rett til alle, men grådighet har gjort det til en rett for de få." Han kom Kropotkin i forkjøpet ved å konkludere med at "ifølge Guds vilje og naturens enhet bør vi hjelpe hverandre gjensidig."

Francis fra Assisis forsøk på å vende tilbake til den historiske Jesu liv i begynnelsen av det trettende århundre hadde revolusjonære ringvirkninger. Som vel kjent holdt han

en preken for fuglene, skrev en hymne til solen, og kalte eselet for sin bror. Selv om han ikke var vegetarianer, reflekterer hans kjærlighet til dyr en mystisk bevissthet om tilværelsens enhet som vanligvis er fremmed for hovedstrømmingen i judeo-kristen tradisjon. Francis fra Assisis sinnelag bærer et sterkt preg av buddhistisk filosofi. Ifølge hans samtidige tok han "en indre og ytre glede i nesten hver eneste skapning, og når han berørte eller så på dem, så hans ånd ut til å være i himmelen istedenfor på jorden." Han følte den samme glede med vann, stener, blomster og trær, og levde et liv i ekstasisk lykke på alle måter. For Francis er Gud iboende i verden, og Treenigheten gjennom Kristus har blitt menneskets venn.

Francis prøvde å leve som Kristus i frivillig fattigdom. Han fornektet ethvert eiendomsbegrep. Hans opprinnelige gruppe var forenet i fullkommen fellesskap, men så snart hans etterfølgere ble akseptert inn i den katolske kirken, utviklet franciskanerne seg til en hierarkisk munkeorden som de andre. Francis' budskap om mystisk fattigdom hadde en tvers igjennom autoritetsstridende innflytelse: det synliggjorde at kirken og staten var fortapt i praktutførelse og overflod, og presenterte de fattige som det eneste samfunnet i stand til å oppnå frelse. De som ønsket å følge Francis' personlige eksempel ble kalt Beåndede og ble omstøtt av det trettende århundre spredde de også Joachims spådommer om den kommende åndsfrihetens tidsalder.

De Beåndede var bare én tråd i en voksende millennium-bevegelse i middelalderen ved siden av Den Frie Ånds Brødre, taborittene og tussittene, og reformasjonens anabaptister. Den dukket opp i den republikanske bevegelsens radikale fløy under den engelske revolusjonen, særlig blant the Diggers og the Ranters (Graverne og Skrålerne). Disse gruppene fant inspirasjon fra tekster som Augustins "Elsk og gjør hva du vil" og Paulus' uttalelse "Der hvor Herrens ånd er, der er frihet." De avviste kirken og staten og all verdslig lov fordi de følte at de var i en tilstand av Guds nåde og ikke kunne synde. De fornektet enhver jordisk regjering og trodde at gudegitt fornuft var tilstrekkelig til å lede deres handlinger.

forts. neste nummer

Fædrelandsvennen:

Tanker om å finne seg selv

Svein Harald Moe

Kristiansand: Kristin Bae Mysen, skribent og kursarrangør i Arendal, er ute med ny bok. Hun har kalt den *Blå hester i Guds hage* – med undertittelen «om å være til stede i eget liv». Den gir hun ut på sitt eget forlag, Bokstudio. Boken består av mindre tekster, ofte bare på en halvside, og med et passende bibelsitat nederst.

– Hvorfor Bibelen?

– Det er ikke noen religiøs bok, altså. Men når en jobber

med eksistensielle spørsmål, så inneholder jo Bibelen stor posei og uendelig visdom, sier Bae Mysen.

– Hva er det du vil formidle?

– At i vårt urolige samfunn trenger vi ro og livsglede.

Man er helt nødt til å stoppe opp og kjenne om man er til stede i eget liv.

– Hva vil det si?

– Man må finne ut om man lever det livet man ønsker, og så gjøre et veivalg. For livet går i rasende tempo, det nytter ikke å gruble for lenge over hva du ønsker deg i livet. Min bok

inviterer til fred og glede i en tid da vi bekymrer oss for mye og lever for lite, sier Bae Mysen, som også holder kurs og foredrag rundt dette temaet.

I Arendal har hun bodd i 13 år, og i 1997 etablerte hun sitt eget forlag. Der har hun tidligere gitt ut antologien «Førti uker, en fargerik reise gjennom et svangerskap» samt «Foreldretanker», dikt om barn fra nyfødt til voksen.

Fra Fædrelandsvennen:

Fattigdomskampen er tapt og pengemakta rår

Arve Olaf Otlo,
Langevåg

Kristin Ravnanger, statssekretær i Sosialdepartementet, klager på lederen i Dagsavisen 7. september. Hun sier at mer enn 6.400 personer har vært omfattet av målrettede arbeidsmarkedstiltak. Det er mange, når man vet at 200.000 er registrert ledige eller er langtidssykmeldt! Hun vet kanskje ikke at mesteparten av tiltakene er å utdanne sosialmottakere til arbeidsledige. De fleste er utdannet til omsorgsarbeidere og skal ut i kommuner som holder på med nedbemanning og omorganisering pga dårlig økonomi og effektiviserings tiltak.

Ravnanger sier videre at en undersøkelse viser at gjennomsnittlig 46 prosent av tiltakspersonene har fått arbeid. Hun nevner ikke at arbeidet for en stor del er finansiert med lønnstilskudd, og nesten alle personene vil møte på Aetat når tilskuddet faller bort.

Hun fortsetter med å si at systematisk og målrettet arbeid virker. Jeg kan fortelle statssekretæren at de

fleste langtidfattige i dag allerede er kommet over på uføretrygd og det fantastiske i det nye bildet er at de har satt i gang en tidsbegrenset uføretrygd som gir enda mindre penger hver måned. Kristin Ravnanger sier også at antallet bostedsløse er redusert med 1000 personer de senere år, og 650 personer har motatt bistand og oppfølging i boligtiltak. Hun nevner ikke med ett ord at namsmannen kaster ut ca like mange i året og at 23 prosent er barnefamilier.

Hun gjentar at flere husstander med lavinnteksproblemer mottar bostøtte. Hun er ikke klar over at de aller fattigste, som har prøvd å få ned utgiftene, bor i saneringsklare hus uten isolasjon, og at de derfor ikke kommer inn under bostøtteordningen.

Det er i 2004 gitt tilskudd til 60 ulike barne- og ungdomstiltak i storbyene. Vi ser ingen midler her i bygda vår. Her blir alt kuttet til beinet og ungdommen reker rundt i sentrum. Hun sier også at det er videre forskjell på det å motta sosialhjelp i en midlertidig vanskelig situasjon og det å være langvarig avhengig av sosialhjelp. Er det noen forskjell? Jeg

kan fortelle Ravnanger at sosialkontorene rundt om i Norge skaper fattigdom. Hvis du er så heldig å få igjen litt på skatten og ser at du nå kan kjøpe litt ekstra mat eller klær, blir pengene inndratt fortere enn svint av overvrigte futer i kommunene. Hun sier videre at for regjeringen er det først og fremst viktig å få ned antallet langtidsmottakere gjennom de tidligere nevnte arbeidsmarkedstiltak som jeg allerede har filleristet, og ved at personer blir kartlagt med tanke på mer varig inntektssikring gjennom trygdeordningene som jeg med egne øyne ser ikke fungerer.

Hvor ble etterslepet til pensjonistene for 2001 – 2002 av? En yrkeshemmet uførepensjonist med 35 år i arbeidslivet, og som ikke er rusmisbruker, med kone og et voksent barn under 23 år, har i dag 3500 kroner per person, som skal dekke alle utgifter, som husleie, strøm, klær og mat osv. Dette medfører at de må sulte 14 dager i måneden fordi de ikke orker veien til sosialkontoret.

Sosialkontorene har nemlig økt myndighetsalderen fra 18 til 23 år – noe som er et direkte lovbrudd. De fattige som ennå har strøm er også med på å betale de ekstra 7 – 8 milli-

arder kroner dere har økt strømgiftene med de siste fem årene. Fattigdomskampen er nok tapt, for pengemakta rår, og denne saken er ikke god nok butikk for de folke-

valgte. Fine ord har vi fått nok av.

Stå på, lederskribenter i Dagsavisen! Sosialdepartementet farer bare med tåkeprat og tull.

Revolusjon i vitenskapen

(jamf. Astrid Strømmes anmeldelse i Samfunnsliv nr. 2)

I denne anledning bes interesserte om å slå opp i boken "Sosiologisk tidsskrift" av B.D. Brochmann. Her finner en den samme revolusjon innenfor samfunnet. En oppslagsbok for alle som vil studere. Men vi må huske at ulike revolusjoner og sannheter ikke ble tålt den gang boken ble til (på eget forlag).

Revolusjon i vitenskap kan ikke stoppes eller avvises, og den får virkning innad i samfunnet på mange områder, og den fjerner motviljen mot å studere den avviste revolusjonen i B.D. Brochmanns bøker. Det er på tide å gjøre seg ferdig med fortidens symboldyrkelse og komme i gang med virkeligheten. Kanskje kan vi få et korrekt samfunnsregnskap, som resultat.

Aase Brenne

Klassekampen onsdag 10. oktober 2001:

Hvem skal behandle psykiaterne?

Verdensdagen for psykisk helse er 10. oktober. Psykiaterne betrakter seg som hellige kuer, men ingen profesjon har så mange menneskeliv på samvittigheten, så mye makt over mennesker eller mindre sjølkritisk sans, skriver Lars Olle Engaas.

På ettermiddagsmøtet i Stortinget den 27. februar 1931 etterlyste stortingspresident Hambro en tilregnelighetsattest for psykiatere. Det skjedde i forbindelse med en erstatningssak for en mann som mente han var uberettiget erklært sinnssyk, umyndiggjort og tvangsinnlagt på Gaustad sinnssykeasyl. I den forbindelse hadde Norges første professor i psykiatri, Ragnar Vogt, avgitt en ekspertuttalelse som hadde falt stortingspresidenten tungt for brystet. Hambro avsluttet innlegget sitt således: «Men det lar sig ikke nekte at der innen almenheten er en viss frykt for psykiatere og for innleggelse og andre ting som vi jo hyppig har hatt befattning med i Stortinget, og det vilde muligens berolige almenheten noget, om man i en eller annen form fikk en øket garanti for de lægers kvalifikasjoner som avgir de psykiatriske betenkninger og i tilfelle kan dekretere tvangsinnleggninger. Jeg tror, at om Justisdepartementet i hvert enkelt tilfelle fordret en tilregnelighetsattest for enhver opptredende psykiatiker, vilde det berolige i vide kretser vårt samfund.»

Bødler

Den svenske forfatteren Adam Inczedy-Gombos, som kom med «Adams bok» i 1999, mener at psykiaterne er «vår tids bødler», og bødler har psykiaterne vært så lenge psykiatrien har eksistert. I en periode trodde psykiaterne at

man fjernet de psykiske lidelsene ved å fjerne blindtarm og tenner.

Så fikk de en kullsviertro på at psykiske lidelser kunne skremmes bort med sjokkterapi som insulinsjokk, cardiazolsjokk, og ikke minst elektroshokk, som ble oppfunnet på et griseslakteri i Roma. Elektroshokk brukes fortsatt i Norge, og det er til og med etter den nye psykiatriloven tillatt å tvangsbehandle med elektroshokk i nødrettssituasjoner. Psykiaterne bestemmer sjøl hva som er nødrett.

Det er mange svarte kapitler i psykiatrien. I en periode mellom 1930 og 1975 ble hundretusener i den vestlige verden tvangssterilisert, fra indianere i USA til tater i Norge. Norge fikk en steriliseringslov i 1934 med psykiatriprofessor Ragnar Vogt som hovedarkitekt. Denne norske steriliseringsloven ble skamrost av nazistene i Tyskland i 1936, og i Tyskland ble 400.000 tvangssterilisert, i Sverige 43.000 og i Norge minst 2.500. Tyskland måtte avskaffe sin steriliseringslov i 1945, mens Norge beholdt sin lov helt til 1977. Og overalt stod det psykiatere bak.

Psykiatrien og nazistene

Den kjente tyske historikeren Ernst Klee, skriver at det var ikke nazistene som trengte psykiatrien; det var psykiatrien som trengte nazistene. Over 200.000 psykiatriske pasienter ble utrydda i Tyskland. Over 100.000 barn og voksne ble avliva forut for jødeutryddelsene, skriver Yngvar Ustvedt i boka «Dødens leger», som omhandler de sinnslidendes skjebne under nazismen. Avlivinga av de psykiatriske pasientene og de psykisk utviklingshemmede menneskene ble på den måten et forprosjekt for jødeutryddelsene som skulle komme.

Så kom lobotomeringsbølgen som skyldet over den vestlige verden fra 1940 til midten av syttiåra. Nærmere 3000 ble lobotomert i Nor-

ge. Til å begynne med var dødeligheten på Gaustad sykehus 60 prosent, og mennesker forsvant i ei massegrav på Ris urnelund. Barn ned i småskolealderen ble lobotomert med ispigge og snekkerbor. De 500 som fortsatt er i live, fikk taksert hjernen sin til en skammelig erstatning på 100.000 kroner av Stortinget i 1996. Disse ofrene har aldri fått en unnskyldning fra psykiatrien.

Forakt for svakhet

Dette er en pyntelig kortversjon av det blodige bakteppet dagens psykiatri er tuftet på, og menneskesynet, holdningene og behandlingsmetodene preges også i dag av den samme forakten for «svakhet». Samfunnet og psykiatrien har definert mennesker med psykiske helseproblemer som svake, og mener at dette rettferdiggjør umyndiggjøringa, interneringa og tvangsmedisineringa av dem. Det var denne forakten for svakhet som filosofen Harald Ofstad mente gjennomsyra nazismen.

Norge ligger på verdenstoppen i tvangsinnleggelse, nærmere 10.000 hvert år. Rundt 7.500 er over hodet ikke farlige for noen, ifølge psykiaternes egne diagnoser. Likevel blir de tvangsbehandla og tvangsmedisinert med medisiner som gir alvorlige og irreversible bivirkninger. Omkring 60 mennesker tar livet sitt hvert år, mens de er innlagt, ofte som et resultat av den menneskefiendtlige behandlinga. Til denne virksomheten lar psykiaterne seg bruke uten samvittighetskvaler. Aslak Syse, lege og professor i offentlig rett, har en kronikk i Dagbladet 12. mars 1999 med tittelen «Når psykiaterne bedrar verden», der han setter et stort spørsmålsteget ved den medikamentelle behandlinga i psykiatrien.

Under det femte Russel-tribunalet, som ble holdt i Berlin i år om psykiatrien og menneskerettighetene, sier juryen i sin kjennelse at

«Psykiatrien ikke bare nekter å avstå fra den makt som staten har tildelt den, men psykiatrien til og med påtar seg rollen som en godt betalt instans for sosial kontroll og politi, som vokter av menneskelig atferd og som undertrykker av sosiale og politiske minoriteter.

Overgrep

Den nye psykiatriloven som ble iverksatt fra nyttår, har gitt psykiaterne enda mer makt og pasientene enda mer pine. Mennesker med psykopatiske trekk kan tiltrekkes av den makt man får i psykiatrien. I Norge er det mange eksempler på overgrep mot pasienter i de psykiatriske interneringsleirene. Fra 1990 til 1995 skjedde det en 20-dobling av anmeldte seksuelle overgrep fra ansatte i psykiatrien. Dagbladet kunne for få år siden fortelle om en psykiater som dopa ned et incestoffer og hadde samleie med henne.

De drøyt 1600 psykiaterne i Norge har fått altfor stor makt, og de misbruker den grovt, samtidig som de lider av en sykkelig mangel på sjølkritisk tenkning. Russell-tribunalet sier i sin kjennelse at det er blitt «overbevist om at det skjer alvorlige brudd på menneskerettighetene i psykiatriens navn, at dette er utbredt, men i stor grad upåaktet.»

Over hele den vestlige verden organiserer de overlevende i psykiatrien seg for å bekjempe den psykiatriske torturen. For det er tortur det dreier seg om. Ingen hevder det med større kraft enn den amerikanske psykiatriprofessoren Thomas Szasz. Psykiaterne betrakter seg sjøl som hellige kuer, og mange tør ikke kritisere dem i redsel for å bli diagnostisert. Om noen er i tvil om hvem som bør behandle de sterkt behandlingstrengende psykiaterne, så er det selvfølgelig psykiatriens ofre.

Sofistikert kolonialisme

Store deler av jordkloden er under gjenoppbygging og ideologisk omforming.

Naomi Klein Kanadisk journalist og forfatter

Dagbladet på nett
Onsdag 20.04.2005, 05:40

MIDT I AGURKTIDA i fjor sommer, mens mediene fremdeles var preget av døsiges dager, tok Bush-administrasjonens doktrine om forebyggende krig et stort sprang forover. Den 5. august 2004 opprettet Det hvite hus Kontoret til koordinatoren for gjenoppbygging og stabilisering, ledet av USAs tidligere ambassadør i Ukraina, Carlos Pascual. Kontorets mandat er å utarbeide detaljerte «postkonfliktplaner» for inntil 25 land; stater som per i dag ikke er i konflikt. Ifølge Pascual vil det være mulig å drive tre omfattende gjenoppbyggingsprosjekter i forskjellige land på samme tid, og hvert prosjekt kan vare i «fem til sju år». Det passer jo fint. En regjering som driver med konstant forebyggende nedrivning har fått et kontor som til enhver tid skal sysle med forebyggende gjenoppbygging.

DEN TID ER forbi da man ventet på at en krig skulle bryte ut og deretter la adhocplaner for å redde stumpene. I nært samarbeid med USAs nasjonale etterretningsråd opererer Pascuals kontor med en liste over

«høyrisikoland» som holdes under oppsikt. Kontoret setter sammen grupper som skal reagere hurtig og ta del i planleggingen i forkant av en krig og «mobilisere og deployere raskt» når urolighetene har lagt seg. Disse gruppene er satt sammen av private firmaer, ikke-statlige organisasjoner og medlemmer av tenketanker. Noen av dem, fortalte Pascual en gruppe tilhørere ved Senteret for strategiske og internasjonale studier (CSIS) i oktober, vil ha satt opp ferdige kontrakter og utarbeidet opplegg for hvordan land som ennå ikke er ødelagt, skal bygges opp igjen. Når dette papirarbeidet gjøres på forhånd, kan senterets «respons-tid reduseres med tre til seks måneder».

Planene som gruppene til Pascual har utarbeidet på hans relativt ukjente kontor i det amerikanske utenriksdepartementet, går ut på å forandre «hele den sosiale strukturen i et land», fortalte han CSIS. Kontorets mandat er nemlig ikke å gjenskape gamle stater, men å utvikle «demokratiske og markedsorienterte» samfunn. Et eksempel (som Pascual ganske enkelt trakk opp av hatten) er at hans lynraske folk innen gjenoppbygging kan bidra til å selge unna «statseide bedrifter som har skapt en lite levedyktig økonomi». Noen ganger betyr gjenoppbygging ganske enkelt «å rive ned det gamle», forklarte han.

FOR DE FLESTE ideologer er det fristende å starte med blanke ark. Det var kolonialismens besnærende idé: å «oppdage» nytt land der det kanskje var mulig å skape et utopia. Men kolonialismen er død; det blir vi i alle fall fortalt. Det er ikke mer

land igjen å oppdage, ikke noe ingenmannsland, terra nullius (det har det aldri vært).

«Tidligere hadde vi vulgær kolonialisme.» sier den Bangalore-baserte forskeren Shalmali Guttal i organisasjonen Focus on the Global South. «Nå har vi fått sofistikert kolonialisme, og de kaller det gjenoppbygging.»

Det ser unektelig ut til at stadig større deler av jordkloden er under gjenoppbygging, og bak virksomheten står en parallell regjering sammensatt etter velkjent mønster. Her finns konsulentfirmaer, ingeniørfirmaer, store ikke-statlige og statlige bistandsorganisasjoner, FN-organer og internasjonale finansinstitusjoner. I områdene hvor det drives med gjenoppbygging - fra Afghanistan til Haiti, fra Irak til Aceh-provinsen i Indonesia - høres den samme klagesangen. Folk synes arbeidet går altfor sakte, i den grad det foregår noe arbeid i det hele tatt. Utenlandske konsulenter lever godt på feite lønninger og får utgifter dekket av firmaet, mens landets egne folk er utestengt fra hardt tiltrente jobber, nektes opplæring og står utenfor beslutningsprosessene. Men hvis de som driver med gjenoppbygging er så utrolig dårlig skikket til å bygge opp igjen, er det kanskje fordi gjenreise ikke er deres primære oppgave. Ifølge Guttal «handler det ikke om gjenoppbygging i det hele tatt, men omforming.» Historiene om korrupsjon og inkompetanse tjener nok snarere til å dekke over en skandale som er enda større: utviklingen av en form for kapitalisme som kjennetegnes ved at noen profiterer på katastrofer og store ulykker. De bruker frykten og fortvilelsen

som oppstår i kjølvannet av en katastrofe til å engasjere seg i en sosial og økonomisk oppbygging som innebærer radikale endringer.

DET BRANT fremdeles i Bagdads gater da de amerikanske okkupasjonsmyndighetene forandret investeringsloven og kunngjorde at Iraks statseide selskaper skulle privatiseres. Enkelte har vist til dette i sin begrunnelse for hvorfor de mener at viseforsvarsminister Paul Wolfowitz er uegnet til å lede Verdensbanken. Men noen bedre forbedelse til den nye jobben kunne han faktisk ikke fått. I Irak gjorde bare Wolfowitz det Verdensbanken gjør i praktisk talt alle krigsherjede og katastroferammede land verden over - skjønt banken bruker mer ideologisk «skryt». I alt 20 til 25 prosent av Verdensbankens samlede utlån går i dag til «postkonfliktland», en økning på 16 prosent i 1998 - som igjen er en økning på 800 prosent siden 1980, går det fram av en rapport fra den amerikanske kongressens forskningstjeneste. Hurtig respons på krig og naturkatastrofer har tradisjonelt vært FN-organenes domene. Men nå som gjenoppbygging framstår som en enormt lukrativ industri, er det Verdensbanken - allerede lojal mot prinsippet om at fattigdomsbekjempelse skal gi økonomisk utbytte - som fører an.

I dag bruker Verdensbanken tsunamien i Asia i slutten av desember til å få gjennomslag for sin stereotipe økonomiske modell også i katastrofeområder. De mest ødelagte landene har omtrent ikke fått ettergitt gjeld, og det meste av Verdensbankens nødhjelp er gitt i form av lån, ikke gaver. Banken oppmuntrer

til økt vekst i turistsektoren og etablering av store oppdrettsanlegg, og ikke til gjenoppbygging av de små, lokale fiskeriene. Når det gjelder den ødelagte sosiale infrastrukturen (som veier og skoler), regner Verdensbanken med at gjenoppbyggingen kan føre til «en anstrengt offentlig økonomi» og anbefaler derfor at styresmaktene overveier privatisering. (Ja, de har bare én oppskrift.) «I enkelte tilfeller,» skriver banken i sine oppfølgingsplaner etter flodbølgekatastrofen, «er privat finansiering mest hensiktsmessig».

I JANUAR KASTET Condoleezza Rice inn en liten brannfakkell da hun beskrev tsunamien som «en fantastisk mulighet» som «har gitt oss stor fortjeneste». Mange ble skremt ved tanken på at en enorm menneskelig tragedie kan brukes som en sjanse til å oppnå økonomiske fordeler. Men Rice tok ikke for hardt i. En gruppe i Thailand som består av overlevende og støttespillere etter tsunamien, sier at for forretningsfolk med politisk innflytelse, var flodbølgekatastrofen «svaret på deres bønner, ettersom tsunamien bokstavelig talt kom feiende og rensset disse kystområdene for småsamfunn som tidligere sto i veien for deres planer om feriesteder, hoteller, kasinoer og oppdrettsanlegg for reker. For dem er alle disse områdene blitt åpent land». Det ser ut til at katastrofeområdene er blitt det nye terra nullius.

New York Times,
norsk enerett Dagbladet
Oversatt av Marit Jahreid

Helse, Bonden og FOLKETs være eller ikke være

Det snakkes mye nå om at 16.000 nordmenn får slag hvert år. Altså et slag omtrent hver halve time. Og vi har mye kreft, AIDS og diabetes, etc. Hvorfor?

Det har en vesentlig årsak i livsstilen vår og hvordan våre myndigheter lager problemer for den enkelte, slik at livet ikke blir som det burde.

Forebyggende helse-arbeide er avgjørende og alt for lite benyttet, fordi ingen tror de kan tjene penger på det.

Boken "Secrets Of the Soil", burde være obligatorisk lesestoff for alle bønder og for landbruksdepartementet, inklusive landbruksminister Sponheim. Boken kom ut første gang i 1998, og er forfattet av: Peter Thompkins & Christopher Bird. (SOS vet alle hva betyr, men hva gjøres?)

Forbausende nok har Dr. Joseph D. Weissman, fra UCLA College of

Medicine, en spesialist i forebyggende medisin, funnet ut, etter mange års forskning at, moderne sykdom er utviklet i løpet av de siste 100 årene. Det er gjort store undersøkelser, med forskning til milliarder av kroner, men de som har hatt glede av dette er den farmasøytiske industrien, kjemikere og legestanden - ikke pasientene.

Vi ser nå også at dette bør få konsekvenser slik at det bør ryddes opp i kvakksalverloven. Et viktig spørsmål for meg er: "Hvem skal vi hjelpe, er det legemiddelindustrien eller pasientene?"

Landbruksdepartementet har også en langt større betydning for helseNorge enn det folk er klar over.

Følgende er fritt oversatt fra forannevnte bok:

Ikke noe dyr, ikke engang en gris, ødelegger sitt miljø, som mennesket gjør, ved å forgifte bosteder med fiendtlige kjemiske blandinger og med dødelig giftig søppel.

En sump, en myr av råttent menneskelig avfall venter oss, om ikke vi gjør noe radikalt, med øyeblikkelig virkning.

At jorden er skadelidende - nesten uten reparasjonsmuligheter - var klart nesten allerede i 1912, ifølge nobelprisvinneren Dr. Alexis Carrel.

I boken "Man, the Unknown", så kommer den fremtredende franske vitenskapsmannen med advarsler mot at siden jordsmonnet er basis for alt liv, er vårt eneste håp at balansen gjenopprettes.

All vår jord blir enten frisk eller syk, avhengig av fruktbarheten i jordsmonnet, humusen, sier Carrel. Gjødslingen vi tilfører er dessverre med på å knekke jordsmonnet.

Dagens jord, er trett, overarbeidet, sammenpresset, uttømt, syk, ødelagt av gift fra syntetiske kjemikalier. På denne måten har kvaliteten store lidelser, på samme måten som maten vi spiser. Derfor har vi også store sykehuskøer. Underernæring begynner med kvaliteten på jords-

monnet. Evnen til å opprettholde en god helse er totalt avhengig av helsemessig god mat, og dette kan kun komme fra et frodig og rent produktivt jordsmonn.

Mineraler i jorden, sier Carrel, kontrollerer stoffskifte i cellene i plantene, dyrene og hos mennesker. Sykdom kommer hovedsakelig fra ødelagt harmoni mellom mineralene som er representert i uendelige mengder i luft, vann, mat, men hovedsakelig i jordsmonnet, humus. Om jordsmonnet er mangelfullt av sporbare elementer, vil resultatene bli tilsvarende i mat og vann. Carrel kom så til følgende konklusjon: Kjemisk gjødsling kan ikke bevare jordens fruktbarhet. De arbeider ikke i jorden, men er mest effektive på plantene, som skaper gift både i plante og humus. Bare organisk humus kan gi plantene liv. Planter, sier Carrel, er den store formidler, som bidrar til at stein, kan bli omgjort via micro-organismer til jordsmonn, som bli tilgjengelig for dyr og men-

nesker, som blir omdannet til kjøtt, ben og blod. Kjemisk gjødsling, på den andre siden, kan ikke tilføre noe til humusen eller erstatte den. Det ødelegger det fysiske materiale, og derigjennom livet. Når kjemisk gjødsling kommer i jorden løser de opp de naturlige kombinasjoner av mineraler som allerede er der. Nye kombinasjoner oversvømmer plantene, som forårsaker en ubalanse.

Fremtidens løsning er en overgang til økologisk jordbruk i et langt større tempo enn det vi er vitne til, og folk må forstå at det å spare penger på mat, er dumt. Politikere har en total feil prioritering på hva som er viktig i våre liv. En god helse er langt bedre enn noen kroner fra Nordsjøen, som vi ikke får lov til å benytte.

Ramnes 10. mai 2005
Erik W. Falck
Styremedlem.
Demokratene i Vestfold

Utdrag fra «Da Vinci-koden» av Dan Brown

Mange gjør seg et levebrød av vrangforestillinger og falske mirakler, og villeder de uvitende masser.

Leonardo da Vinci

«Her er ett til,» sa Teabing.

Forblindende uvitenhet villeder oss.

O, stakkars dødelige, slå opp dine øyne!

Leonardo da Vinci

Sophie kjente en liten grøsning. «Snakker da Vinci om Bibelen?»

Teabing nikket. «Leonardos følelser for Bibelen har direkte tilknytning til den hellige gral. Leonardo malte faktisk den virkelige gralen, som jeg snart skal vise deg, men først må vi snakke om Bibelen.» Teabing smilte. «Og alt du trenger å vite om Bibelen, er kort oppsummert av den fremstående ekspert på kanoniske skrifter, dr. Martyn Percy.» Teabing kremtet, og siterte: «Bibelen ble ikke sendt som telefaks fra himmelen.»

«Unnskyld?»

«Bibelen ble skapt av mennesker, min kjære. Ikke av Gud. Bibelen kom ikke fallende fra himmelen ved et mirakel. Mennesker skrev den som en historisk fremstilling av omskiftelige tider, og den er utviklet gjennom utallige oversettelser, tilføyelser og revisjoner. Det har aldri eksistert en endelig versjon av boken.»

«Ok.»

«Jesus Kristus var en historisk person av enorm betydning, kanskje den mest gåtefulle og inspirerende leder verden noensinne har sett. I kraft av å være den Messias profetene hadde talt om, styrtet Jesus konger, inspirerte millioner av mennesker og grunnla nye filosofier. Som direkte etterkommer av kong Salomo og kong David hadde Jesus et rettmessig krav på tronen som jødernes konge. Som rimelig var, ble historien om hans liv nedtegnet av tusenvis av tilhengere rundt om i landet.» Teabing tidde for å nippe til teen, og deretter plasserte han koppen på peishyllen. «Mer enn 80 evangelier ble vurdert med henblikk på innlemmelse i Det nye Testamente, men likevel var det bare noen få som ble valgt ut – Matteus, Markus, Lukas og Johannes.»

«Hvem bestemte hvilke evangelier som skulle tas med?» spurte Sophie.

«Aha!» utbrøt Teabing entusiastisk. «Kristendommens fundamentale ironi! Bibelen, slik vi kjenner den i dag, ble satt sammen av den hedenske romerske keiseren Konstantin den store.»

«Jeg trodde Konstantin var kristen,» sa Sophie.

«Det er å ta hardt i,» sa Teabing hånlig. «Han var en hedning i hele

sitt liv, men han ble døpt på dødsleiet, fordi han var for svak til å protestere. På Konstantins tid var Romas offisielle religion soldyrkelse – den kultus som kalles Sol Invictus, eller den uovervinnelige solen – og Konstantin var dens yppersteprest. For hans vedkommende var det beklagelig et voksende religiøst kaos i Roma. Det var gått tre hundre år siden Jesus ble korsfestet, og hans tilhengere hadde vokst kolossalt. Kristne og hedninger begynte å strides seg imellom, og konflikten ble så omfattende at den truet med å rive Romerriket i to. Konstantin kom til at noe måtte gjøres. I 325 etter Kristus bestemte han seg for å samle Romerriket under én enkelt religion – kristendommen.»

Sophie ble åpenbart forbauset. «Hvorfor skulle en hedensk keiser velge kristendommen som offisiell religion?»

Teabing humret. «Konstantin var en meget dyktig forretningsmann. Han kunne se at kristendommen var på fremmarsj, og valgte ganske enkelt å satse på vinneren. Historikere forundres den dag i dag over hvor elegant Konstantin omvendte de soldyrkende hedningene til kristendommen. Ved å innlemme hedenske symboler, datoer og ritualer i den voksende kristne tradisjonen skapte han en slags hybridreligion som begge parter kunne akseptere.»

«Transformering,» sa Langdon. «Det er ikke mulig å fornekte etterlevningene av hedensk religion i den kristne symbolverden. Egyptiske solskiver ble de katolske helgenenes glories. Billedlige fremstillinger av Isis som ammer sin sønn Horus, som var unnfanget ved et mirakel, ble utgangspunktet for vår tids bilder av jomfru Maria som ammer Jesusbarnet. Og nesten alle elementer i de katolske ritualer – bispeluen, alteret, lovprisningen og nattverden, det at man «spiser Gud» – ble hentet direkte fra tidligere hedenske mysteriereligioner.»

Teabing stønnet. «Spør man en symbolforsker om kristne symboler, får man aldri stoppet munnen på ham. Ingenting i kristendommen er originalt. Den førkristne guden Mithra – som ble kalt Guds sønn og Verdens lys – ble født den 25. desember, og da han døde, ble han begravet i en grotte, hvorpå han gjenoppsto på den tredje dag. For øvrig er den 25. desember også fødselsdagen til Osiris, Adonis og Dionysos. Da Krishna ble født, bar man frem gull, røkelse og myrra. Til og med kristendommens helligdag stjal man fra hedningene.»

«Hvordan det?»

«Opprinnelig,» sa Langdon, «feiret kristendommen den jødiske sabbaten på lørdagen, men Konstantin bestemte at man skulle gjøre den dagen da hedningene dyrket solen, til ukens helligdag.» Han tidde et øye-

blikk og smilte bredt. «De fleste som i dag går i kirken på søndag formiddag, har ingen anelse om at de går dit på den dagen fordi det var på nettopp den dagen man hyllet solguden.»

Det begynte å gå rundt for Sophie. «Og alt dette har med gralen å gjøre?»

«Nemlig,» sa Teabing. «Hør bare her: I den tiden religionene smeltet sammen, hadde Konstantin behov for å styrke den nye kristne tradisjonen, og han arrangerte en berømt økumenisk sammenkomst som kalles kirkemøtet i Nikea.»

Sophie hadde bare hørt om møtet i forbindelse med at det var der den nikenske trosbekjennelsen ble vedtatt.

«Under dette møtet,» fortsatte Teabing, «diskuterte man og stemte over mange sider av kristendommen – dato for påske, biskopenes rolle, utdelingen av sakramenter og – ikke minst – Jesu guddommelighet.»

«Nå henger jeg ikke helt med. Hans guddommelighet?»

«Ja, min kjære,» forkynte Teabing, «frem til da betraktet Jesu tilhengere ham som en dødelig profet... et stort og betydningsfullt menneske, men like fullt et menneske. Et vanlig, dødelig menneske.»

«Ikke som Guds sønn?»

«Nei,» sa Teabing. «Jesu posisjon som «Guds sønn» ble offisielt foreslått og vedtatt etter avstemning på kirkemøtet i Nikea.»

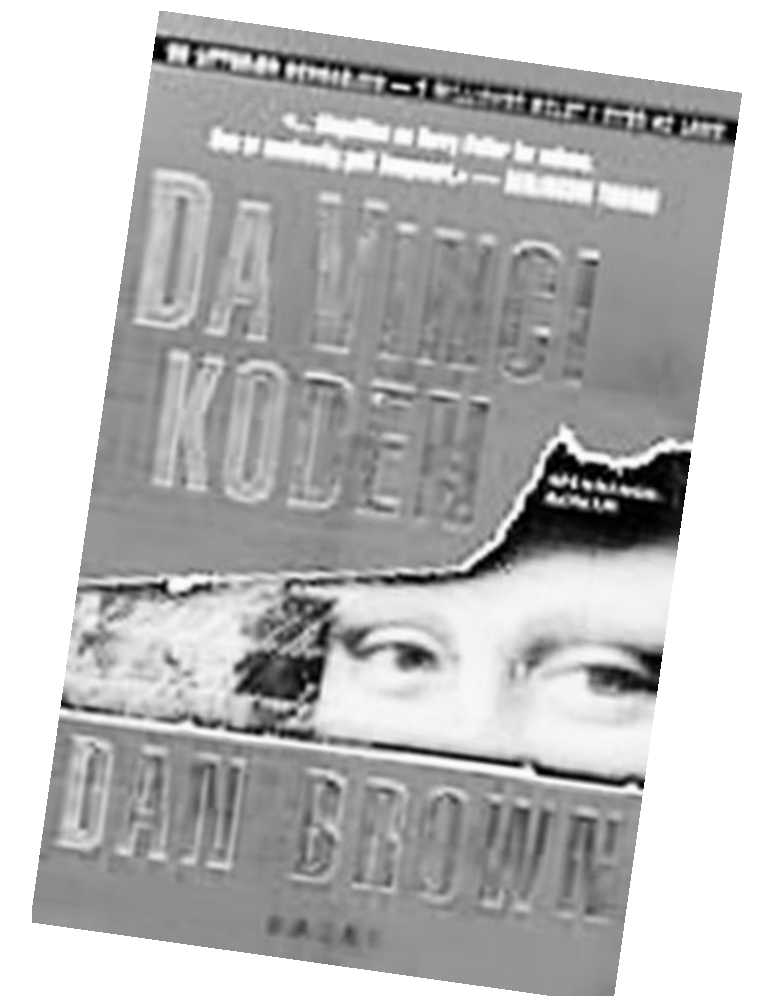
«Vent nå litt – mener du at Jesu guddommelighet var resultatet av en avstemning?»

«En ganske jevn avstemning, til og med,» la Teabing til. «Men ikke desto mindre fikk Kristi guddommelighet en avgjørende betydning for den fortsatte samlingen av Romerriket og for det nye Vatikanets grunnlag. Ved offentlig å slå fast at Jesus var Guds sønn, gjorde Konstantin Jesus til en guddom hinsides den menneskelige verden, et vesen hvis makt man ikke kunne stille spørsmål ved. Dermed satte man ikke bare en stopper for videre hedenske innsigelser mot kristendommen, men sørget også for at de kristnes eneste vei til frelse gikk via den etablerte forbindelsen til det guddommelige – den romerskkatolske kirke.»

Sophie kikket bort på Langdon, og han signaliserte sitt samtykke ved å nikke svakt.

«Det dreide seg utelukkende om makt,» fortsatte Teabing. «Kristus som Messias var nødvendig for at kirke og stat skulle fungere. Mange forskere påstår at den tidlige kirken bokstavelig talt stjal Jesus fra hans opprinnelige tilhengere. De kapret hans menneskelige budskap, hyllet det inn i et ugjennomtrengelig slør av guddommelighet og brukte det for å få større makt. Jeg har skrevet en rekke bøker om emnet.»

«Da sender vel gudfryktige krist-

ne hatske brev til deg så å si daglig?»

«Nei, hvorfor skulle de gjøre det?» innvendte Teabing. «Det store flertallet av utdannede kristne kjenner den historiske bakgrunnen for sin tro. Jesus var virkelig et stort og betydningsfullt menneske. Konstantins fordekte politiske manøvrer gjør ikke storheten i Jesu liv mindre betydelig. Ingen påstår at Kristus var en bløff eller forneker at han levde her på jorden og har inspirert millioner av mennesker til et bedre liv. Det eneste vi påstår, er at Konstantin dro nytte av den enorme innflytelsen Jesus hadde. Og ved å gjøre det ga han kristendommen den form religionen har i dag.»

Sophie kikket på kunstboken hun hadde foran seg; hun var utålmodig etter å komme videre og få se Leonardos maleri av den hellige gral.

«Men her kommer vi til et springende punkt,» sa Teabing, og snakket fortore. «Ettersom Konstantin opphøyte Jesus status nesten fire århundrer etter Jesu død, fantes det allerede tusenvis av dokumenter som berettet om hans liv som dødelig menneske. For å omskrive historiebøkene innså Konstantin at han måtte gjøre noe drastisk. Dette førte til det mest avgjørende øyeblikket i kristendommens historie.» Teabing tok en pause og stirret granskende på Sophie. «Konstantin bestilte og bekostet en ny bibel der man utelot de evangeliene som omtalte Kristi menneskelige trekk, og forherliget de evangeliene der han ble beskrevet som guddommelig. De tidligere evangeliene ble forbudt, samlet inn og brent.»

«Det er interessant å merke seg,» la Langdon til, «at alle som foretrakk de forbudte evangeliene fremfor Konstantins versjon, ble fordømt som kjettere og heretikere. Ordet heretiker stammer fra den tiden. Det latinske ordet haereticus betyr «valg». De som «valgte» den originale historien om Kristus, var verdens første heretikere.»

«Til stor glede for historikerne,» sa Teabing, «ble enkelte av de evangeliene som Konstantin prøvde å utslutte, likevel bevart. På 1950-tallet

fant man Dødehavsrullene gjemt i en grotte i nærheten av Qumran i den jødiske ørkenen. Og siden har vi naturligvis de koptiske skrifterne, som ble funnet i 1945 ved Nag Hammadi. I tillegg til at de inneholder den sanne gralhistorien, omtaler disse dokumentene Kristi gjerninger i veldig menneskelige termer. I tråd med sin tradisjon for å spre usannheter gjorde Vatikanet naturligvis hardnakkede forsøk på å forhindre at disse skrifterne ble offentliggjort. Hva annet kunne man vente? Tekstene belyser alvorlige historiske motsetninger og rene påfunn som klart viser at den moderne Bibelen ble satt sammen og redigert av menn som hadde en politisk agenda – å etablere mennesket Jesus Kristus som guddommelig, slik at de kunne styrke sitt eget maktgrunnlag.»

«Her er det imidlertid noe vi ikke må glemme,» innskjøt Langdon. «Den moderne kirkes ønske om å fortie dokumentene har utgangspunkt i en oppriktig tro på den etablerte oppfatningen av Jesus. Vatikanet består av dypt gudfryktige menn som av hjerte og sjel tror at disse avvikende dokumentene ikke kan være annet enn falske vitnesbyrd.»

Teabing hunret da han satte seg i en stol rett overfor Sophie. «Som du forstår, er vår kjære professor langt mer vennlig innstilt til Roma enn jeg er. Men ikke desto mindre har han rett i at presteskapet av i dag tror de avvikende dokumentene er falske vitnesbyrd. Det forstår man jo. Konstantins bibel har vært deres sannhet i uminnelige tider. Ingen er mer indoktrinert enn dem som indoktrinerer.»

«Det han mener,» sa Langdon, «er at vi dyrker våre fedres guder.»

«Det jeg mener,» innvendte Teabing, «er at praktisk talt alt våre fedre lærte oss om Kristus, er løgn. Akkurat som historiene om den hellige gral.»

Sophie vendte nok en gang blikket mot da Vinci-sitatet. Forblindende uvitenhet villeder oss. O, stakkars dødelige, slå opp dine øyne!

Var tsunamien - -

De hadde, tro det eller ei, faktisk oppfunnet både skrive- og trykke-kunsten og utga både bøker og aviser den gangen også. De hadde til og med fotografier. Ingen rapporter fra den gangen forteller noe som helst om at det oppsto tsunami.

Det som skjedde i 1883, var imidlertid, at en ny øy dukket plutselig opp av havet, vest av Sumatra. Det samme skjedde den 28. mars i år, da en helt ny øy dukket opp, vest av Nias. Dette skjer fordi den ene tektoniske platen presser seg opp over havflaten. I 1883 var størrelsen på denne nye øyen adskillig større, enn under skjelvet nå i år, nettopp fordi styrken i 1883 var mye kraftigere, dvs. på hele 9.0, - (dvs. ca. ett hundre ganger så kraftig, som skjelvet i mars i år som "bare" var på 8.7). Der- som en skulle tro medienes påstand, om at skjelvet før jul var oppgradert til 9.3, ville dette innebære, at dette igjen, var ett hundre ganger så kraftig som smellet i 1883! Hvordan kan det da harmonere, at det ikke oppsto tsunami dengang i 1883 og at en ti meter høy bølge skyllet innover strendene i 2004?

Hvorfor dukket det heller ikke opp en ny kjempestor øy under tsunamiskjelvet i 2004?

Skjelvet i 1883 og det i mars 2005, hadde nær identiske forløp. Størrelsen på øyene som oppsto, var derimot helt forskjellige, men står likevel i forhold til forskjellen på styrken av de to jordskjelvene.

En kan derfor med sikkerhet si, at begge disse var ekte undersjøiske jordskjelv. Men hva med det i 2004? Var årsaken at det ikke dukket opp en ny øy i 2004, at det lå på dyper vann? Svaret er nei. Avstanden til episentrene (av de to skjelvene) var bare 200 miles og dybden var omtrent den samme. Uansett hvor dypt eller hvor grunt det er der skjelvet oppstår, vil Arkimedes' lov alltid gjelde. Jeg gjentar:

Vannet fosser alltid fra den ene platen som går opp, ned på den andre platen, som automatisk går tilsvarende ned. Derfor oppstår det ingen tsunami. Vannmassene flytter bare plass. Energien bare utlignes, uten at flodbølge oppstår.

Hvorfor den ene går opp, mens den andre går tilsvarende ned, er fordi at de to platene ikke er separate, men tross alt er forbundet med hverandre. Se nøye etter på illustrasjonene, som Joe Vialls har skissert på nettsiden sin. (side 4). Legg merke til det optiske bedraget som lett kan oppstå, hvis du ikke helt forstår hva som skjer, når den ene underste platen presser den andre oppover, rett og slett fordi selve skillet mellom platene ikke er lodrett, men går på skrå nedover

Australske myndigheter, svarte etter tsunamiskjelvet, at de ikke kunne registrere høyere målinger enn 8.0, på Richters skala. og henviste til amerikanske myndigheter på spørsmålet om hvorfor der var detonert termonukleære våpen langs den summatriske grøften, kort tid etter tsunamiskjelvet. Men alt dette var glemt den 28 mars i år, da det plutselig ikke lenger var noe problem å måle det nye skjelvet til en styrke på 8.7 ! Dette beviser at australske myndigheter lyger. Og dessuten, hvordan kunne man oppgradere et skjelv plutselig fra 8.5 til 9.3, i ettertid, hvis man ikke kunne måle høyere enn til 8.0?

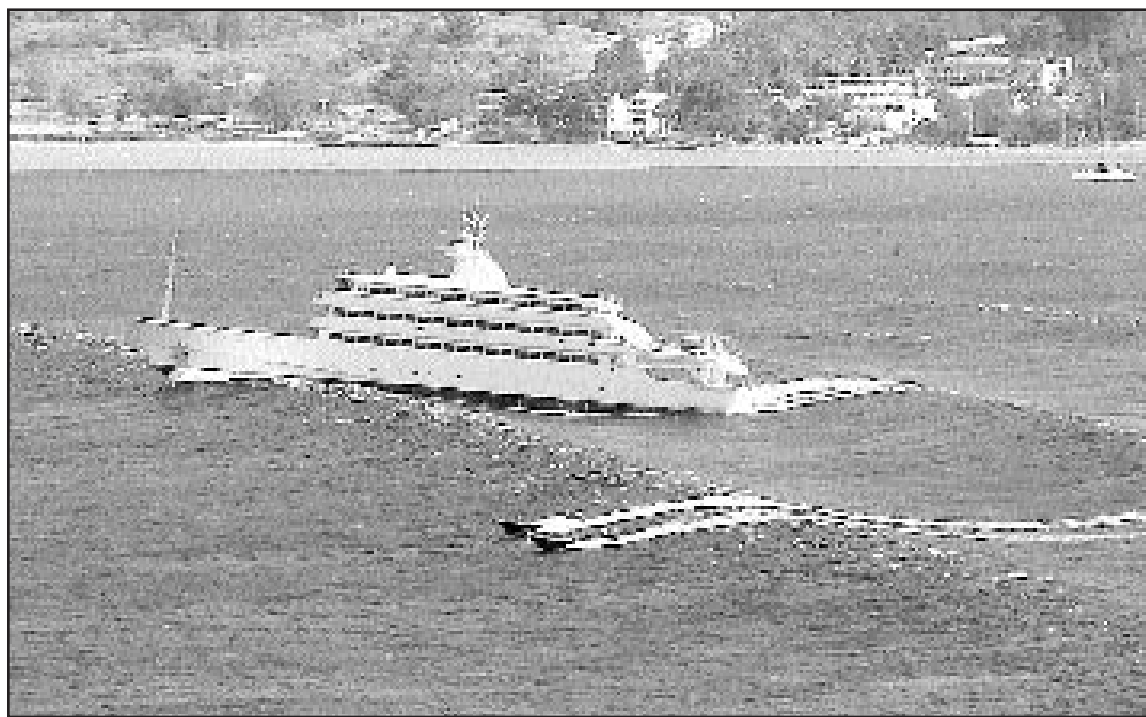
Mange med meg, spør seg hvor-

dan det kunne ha seg at ingen ble varslet om jordskjelvet og tsunamibølgen. Var det fordi at det kanskje ikke var et jordskjelv likevel? Var det fordi man aldri før har sett, at tsunami har oppstått etter jordskjelv, i det hele tatt? Og at det derfor ikke er noe problem med undersjøiske jordskjelv? Var det fordi det var en atombombe - som flere enn en myndighet (USA) - visste om? Spørsmålene melder seg umiddelbart etter ulykken og det hele fortøner seg enda merkeligere, etter hvert som man får tenkt seg om. Til tross for varslings-systemer for tsunami over hele Stillehavet, Hawaii, satellittovervåkning og flytebøyer og jordskjelvsstasjoner over hele verden, så ble ingen varslet om tsunamisens fremferd. Det hadde vært en smal sak å ringe, fakse, e-maile, telegrafere eller gudene vet, på hvilken som helst måte; det kunne vært gjort på et øyeblikk. Og tusenvis av de 300.000 menneskene som omkom, kunne vært reddet. Thailandske myndigheter skyldte på at de ikke ville ødelegge turisttrafikken! Mer kynisk kan det ikke sies. Til og med i Norge registrerte man skjelvet i god tid..

Det som er et faktum, er at det ikke oppsto noen ti meter høy tsunami, verken den 28. mars i år - eller i 1883. Hvorfor da plutselig i 2004?.

Atombombe?

Hvis det ikke var en undersjøisk vulkan og ikke en meteor og ikke et jordskjelv, hva kunne det da være? En atombombe? Du kan klikke deg inn på nettsiden til Joe Viall igjen, via denne linken: www.joevialls.net/sumatra/earthquake.html. Jeg vet ingenting om hans vitenskaplige bakgrunn men han virker meget velinformert. Han skal være en pensjonert australsk militær, etter som jeg forstår. Etter å ha lest hans artikler, står jeg selvfølgelig tilbake med en del ting, som jeg gjerne ville hatt svar på, fra ham. Jeg har prøvd å korrespondere med ham og stilt ham en del spørsmål, men han virker litt mindre jovial, enn navnet hans skulle tilsi. Han ga meg ikke noe konkrete svar på de spørsmålene jeg stilte, skrev bare at alt sto å lese i artiklene på nettsiden hans.

Det han imidlertid sendte meg, var en link som virket på meg som en gufs i fra helvete. Det var frigitte, hemmeligstemplede dokumenter fra 1945, som klart viser, at amerikanerne hadde konkrete planer om å bombe sjøbunnen vest av Japan, der de tektoniske platene danner sine render og går langs kysten oppover. Dokumentene, som beskriver hvordan dette var tenkt utført og hvordan den psykologiske virkningen av kaos og fordervelse, ville bli på det japanske folk, beskrives i detaljer. Her var det ekte NWO-planer på gang, som skulle skape kaos (skap et Problem) for så foreta en Reaksjon - og til slutt komme med en Løsning, (dvs. enda mer kontroll og okkupasjon). Hvis du klikker deg inn på siden hans, finner du linken til dokumentene fra hovedsiden. Det å skape kaos i Japan, skulle visstnok etter amerikanernes syn, være såre enkelt. Japannerne var lettskremte og et folk som lett lot seg påvirke. Et folk i sjokk, er som vi alle vet, et lett folk å manipulere.

Synes ikke dette å virke kjent? Har vi ikke nettopp hatt et kollektivt psykotisk sjokk etter 11. september, som igjen førte til at en hel verden trodde på amerikanernes løgnmaskineri? Er det da så vanskelig å trek-

ke den konklusjon, at siden verden nå er midt oppe i den tredje verdenskrig, at amerikanerne nå igjen har funnet frem sine gamle krigsplaner fra 1945 og listig, lurt og hemmelig, bak alles rygg og utenfor alles åsyn, klarer å lure en hel verden til å tro, at dette var en naturkatastrofe, som en eller annen gang, ville ha skjedd uansett?

Det er mye lettere for en konge å få hele sitt folk til å tro på ti løgner, enn det er for en uteligger å bli trodd, når han sier en sannhet.

Jeg kan selvsagt ikke bevise at amerikanerne har detonert en atombombe under havets overflate og at det er det som har forårsaket tsunamien i 2004. Men det er ingenting som forunder meg lenger, når det gjelder denne krigerske, forbryterske nasjonen USA, som ledes av gangstere i hvite snipper og fine

dresser. Og som attpå til kaller seg for kristne. Disse gangsterne vet vi med sikkerhet, har utført 11. september selv. Det er bevist til det kjedsommelige på utallige nettsider.

Tatt i betraktning at verdens største masse mord skyldes genspleising og utbredelsen av det dødbringende HIV-viruset, som nå har drept millioner av mennesker, er vel kanskje disse 300 tusen tsunamifrene, som blåbær å regne. Verden kommer til å bli ført bak lyset atter en gang, som vanlig godt hjulpet av mediene. Men hvor lenge skal disse forbryterne få lov til å holde på med denne virksomheten sin, med terror, død og fordervelse - uten at noen stanser dem?

Atle Johan Løvaas.

Tungsinn – og lettsinn

Ved problemer og konflikter hvor hjelpemidler svikter, og noen legger sten på bøl, hvor andre har det tungt fra før –

kan latter hindre sjelesår i hverdagslivets gravalvor. Den kan vel kalles rette mann, som tyngsel letter – og dette kan: TV-kjendis David Letterman!

Mot tungsinnets Goliat tør han kjempe, med treffende vidd – og lettende lempe. Lett til sinns kommer Letterman. Til latter gjør han mang en mann og kvinner med – som best han kan.

Han spiller på mange strenger, og skårer mange poenger. På dette tjener han penger. Hva kan man ønske mere? å tjene noen flere?

Han har humør og god humor, men bruker mange tomme ord. Så tenk om denne Letterman blir «veiet og funnet for lett»? Ingen fare. Det gjøres med vett. «En sunn latter forlenger livet!» Og livsforlengere bør man ikke fordrive – –

Svein Otto Hauffen

LANGVARIG KRIG

Bush-administrasjonen sier nå at opprøret i Irak vil vare i minst 9 år til. De har tydelig undervurdert resultatet av invasjonen og okkupasjonen av Irak. Eller er det virkelig mulig å gjøre dette - med tanke på at man bryter alle spilleregler i folkeretten og handler helt uavhengig av FN-resolusjoner m.m.?

Hengemyra blir verre og verre og dypere og dypere. Hittil er 1610 amerikanere drept i Irak. Sist uke ble over 20 drept. Tallet vil øke, utgiftene til denne meningsløse krigen vil øke, irakernes lidelser vil øke. Det vil ingen ende ta.

Noen minner om Vietnam. Men Bush vender det døde øret til. Han har fått bevilget ytterligere 550 millioner kroner til sin private vendetta mot Saddam Hussein og hans tilhengere. Dette er Pappa-krigen, som han kjemper for sin aldrende far...

DOJ

DAGBLADET PÅ VILLE VEIER

Et amerikansk konsulentfirma har foreslått at Dagbladets administrasjon må satse mer på sport og mindre på kultur. I forslaget ligger også en reduksjon av Dagbla'-staben med 50-60 stillinger.

Samtidig som dette skjer tar Dagbladets aksjonærer ut et utbytte på 27 millioner kroner.

Det er det jeg alltid har trodd: sport er ikke kultur. Nå skal Dagbladet bli en ren sportsavis.

Takk for meg.

Det parlamentariske demokrati

(Av Jørgen Steen) – Del I

Ved A. J. Wang

Nyorienteringen påpeker de objektive krefter og naturlover som hersker i samfunnslivet, og som de såkalte partiførere hittil ikke har erkjent, og som hittil systematisk saboteres av presse, radio, tv.

Vi ser hver dag, politikerne tumle med krefter, og ytringsformer og indre årsakssammenheng, de er seg ikke bevisst. Med vold og trang vil man beherske det levende, selvvirksomme psykisk organiske liv og samfunnsliv istedenfor å orientere seg innenfor disse dynamiske krefter og lover og ta dem i sin tjeneste til samfunnets befrielse. (Vi ser det samme innen den kunstige konstallasjon Europa-unioen, og andre land.)

Det er en naturlov dette, at de kultursamfunn som bygger på tvang, og det subjektivt uvirkelige vil gå i oppløsning, demagogi og tvang hører sammen med våre dagers problemer.

Hvorledes kan partiførere skape fred og frihet når de ubevisst opererer med krefter de ikke kjenner? Og når de altså selv mangler indre frihet, som også folket dog først må tilegne seg, for omgivelsene formes av det indre liv. Uten innsikt og kjennskap, kunnskap og bevissthetsgrad er det naturlig at de politiske partier ikke nådde fram.

Hvorledes kan et folk eie og oppleve friheten, når folket og dets ledere ikke har kunnskap om naturlovene og kreftene, og dermed kontrollen over dem?

Bevissthetslivet må sette inn og ta kreftene bevisst i bruk for at ikke følelsene blindt skal tumle med oss. Og bevissthetsgraden kan bare søkes ved at man setter seg inn i de sjelelige dybdepsykologiske egenskapene ved menneskenaturen og samfunnslivet. Det politiske menneske er så naivt at det tror det kan skrive lover, og lage paragrafer for samfunnslivet. (Det statsprinsipp vi har i dag, er urasjonelt og uriktig, da det baseres på alle enkeltcellers, enkeltindividens innbilte «særinteresser», uvilje og mistenksomhet overfor hverandre, hvor det skapes en evig mangel på sosialitet (dvs. mangel på helhetsbevissthet, helhetsfølelse og vilje, evne til å leve i samfunn.) For organismens trivsel og velferd beror på umiddelbar (d.e. ikke vill-ledet) livsdrift, og totalitetsfølelse.

Hvordan kan det ha seg at samfunnet idag ledes av politikere, og ikke av fagfolk, noe vi ser over hele verden, i alle land. Vi skal her se på hvordan dette kan skje.

Lektor Jørgen S. Steen har i sin bok «Det parlamentariske demokrati» som kom for lang tid tilbake, beskrevet vårt politiske system, og den forvandlingen som skjer med politikerne når de kommer inn i Stortinget (parlamentet). Jørgen Steens tankevekkende og dyktige arbeide er helt unikt, og det er helt utrolig at det ikke har vekket større oppmerksomhet. Her er bare tatt med noen av de viktigste punkter fra Steens bok, som viser hvordan det såkalte demokrati har utviklet seg.

A.J. Wang

Merk, at i dag, hva er det vi ser

Jo, vi ser de såkalte politikere opptre på tv og andre steder i rene klovnerroller, det er jo ikke noe merkelig at folk mister tilliten til politikerne. Hva er forresten en politiker? Hvis en tar for seg de enkeltes bakgrunn, vil en se at de aller fleste er middelmådige i det sivile yrke de har. Om de i det hele tatt har vært ute i arbeidslivet – et noe som en hver kan konstatere.

At det er enkelte som står og mener å ville forandre samfunnet i positiv retning, hjelper ikke så lenge de tror å kunne forandre samfunnet med makt og påbud. Vi kan aldri bli noe annet enn det vi forestiller oss. Alle våre former, alle våre systemer, alle våre manifestasjoner blir vårt eget uttrykte bilde, alt blir projeksjoner av det tenkte, og når vi da vet at en vesentlig del av det tenkte – en vesentlig del av denne dynamikk ennå ubevisst, ukontrollert og famlende, søkende, «viljeløst, veit ei hvorhen». Er det ikke noe rart politikere ikke når fram, selv om de mener det aldri så godt.

I naturvitenskap og teknikk er det arbeidet som organiseres, og vi ser da også at vitenskapen går fra seier til seier fordi de arbeider rasjonelt og i pakt med de objektive naturlover.

De politiske partier organiserer menneskene, dette skaper tvang og uniformitet istedenfor en naturlig differensiering og selvvirksomhet. Man forsøker med vold å presse samfunnslivet inn under menneskelige lagde paragrafer og påfunn. Istedenfor å organisere samarbeidet er det motsetningene som organiseres.

Hvorfor skulle det ikke være mulig å nå fram til et samfunn, bygget på vitenskapelig grunn? Hvor fagfolk råder med sin kompetanse?

I hver tidsalder har en bestemt kunstart, hegemoniet, likeledes politiske strømninger og ideer. Det vi kaller tidsånden. Når en ser den menneskelige kultur i dag virker det som den går mot en regresjon, vi ser en vulgarisering i alle samfunnslag. Man prøver i dag å omgå de biologiske realiteter med å benekte den kjensgjerning at samfunnet er grunnnet på de to halvceller mann og kvinne. Ja selv i morsliv er ikke livet sikkert i dag, og når det ikke er det, hvor vil det da være sikkert? I dag lever menneskene etter: fais ce vbupra (gjør det du har lyst til.) Uten å ta ansvar for sine egne handlinger, og hemningsløst gi etter for sine drifter.

Det parlamentariske demokrati

Av lektor Jørgen Steen
(bearb. av A.J. Wang)

Den store meningsløshet ved det parlamentariske system

I arbeidslivet følger man det prinsipp, å la alt arbeide av mere komplisert art utføres av fagfolk, med spesialinnsikt og spesialkunnskaper på vedkommende arbeidsområde.

Skal man f.eks. ha sydd en dress, så går en ikke til en snekker, eller til en elektroingeniør, men til en skredder. Og skal man ha en tann plombert, går man ikke til en bokholder, men til en tannlege.

Det er innlysende at dette er det eneste riktige hvis man vil sikre seg et arbeide forsvarlig utført. Foruten at fagfolk har erhvervet seg spesielle kunnskaper i sine respektive fag, har de beste av dem, medfødte evner for de fag de lærer seg opp i. Dette er en absolutt nødvendighet når det gjelder en kunstnerisk virksomhet.

Nå skulle det være innlysende å følge dette prinsipp jo viktigere arbeide som skal utføres. Det er man da også klar over. Det stilles mange strenge krav med hensyn til synsevnen til dem som skal ansettes i jernbanenes tjeneste, fordi en jernbanefunksjonær som ikke holder mål, kan forårsake de største ulykker.

Imidlertid, når det gjelder det ansvarsfulleste av alle verv i vårt samfunn, det å stå i spissen for selve samfunnets styre, da forlanges der ikke noen faglig innsikt hos dem som har ansvaret og avgjørelsen. Dette er et absurd og uholdbart forhold. At et politisk, økonomisk og sosialt system viser seg å være ufornuftig, og dermed hemmende for samfunnslivets naturlige utvikling, er en alminnelig foreteelse i historien. De ufornuftige systemer har ikke alltid vært ufornuftige.

Tvertimot, man kan nok si som regel, at et samfunnssystem skapes for å tilfredsstille et nødvendig behov, og at det derfor var hensiktsmessig, da det ble innført. Men – så utviklet og forandret det organiske levende liv seg, mens det døde, anorganiske system blir beholdt stort sett uforandret. Og så oppstår der en motsetning mellom systemet, som er formet etter forholdene som de var dengang, og forholdene som er nå. Derved er det systemet som dengang var hensiktsmessig, nå blitt livshemmende. Dette er en historisk kjensgjerning.

Stortingets urform er som bekjent etter mønster fra de besidne klasser i England i det 13. århundre som opptrådte mot kongemakten (statsmakten) med det program å ivareta folkets interesser. Det skulle hindre kongen i å utplyndre befolkningen ved skatter og utøve et vilkårlig maktherredømme over folket.

Denne forsamling, parlamentet, kan virkelig sies å ha vært «folket i miniatyr». Den skulle ikke herske over folket, den skulle ikke styre og administrere, men bare opptre på folkets vegne med det mandat å beskytte det mot overgrep fra statsmaktens side.

For å kunne utøve denne funksjon var det naturligvis ikke nødvendig at dens medlemmer forsto seg særlig på statsaker. Å ivareta de «statsaker» som til enhver tid forelå statsmakten (altså ikke folkets) representanter, nemlig kongen og hans rådsmedlemmer.

Disse menn representerte i kraft av sin oppdragelse, utdanning og sosiale stilling en virkelig sakkyndighet i datidens

«statsaker», som i forhold til nåtidens var temmelig enkle og oversiktlige, fordi samfunnets økonomiske livsprosess ennå var lite differensiert og arbeidsdelt, og fordi den kulturutviklingsfase man den gang var inne i, sammenlignet med den vi nå opplever, var av en temmelig rolig og stabil karakter.

Imidlertid kom parlamentet til å gjennomgå en utvikling som endte med å forandre dets karakter totalt.

Her skal vi stanse opp, for hva er det som er skjedd i og med at parlamentet har vist seg sterkere enn kongemakten og at den parlamentariske regjeringsform er blitt knesatt som styreprinsipp?

Jo, parlamentet (ikke staten) som alminnelig har radikalt forandret sin karakter, det har forandret sitt vesen.

Dets funksjon og rolle innen det politiske system er blitt vesensforskjellig fra det den opprinnelig var.

Vi kan uttrykke oss slik, at parlamentet opprinnelig representerte en politisk kraft som gikk ut fra folket og var rettet mot statsmakten (kongen). Parlamentets politiske kraftretning, så å si, var altså rettet nedenfra (fra selve folket) (opp mot statsmakten).

Denne kraft ble som vi så, stadig sterkere, idet parlamentets betydning som politisk maktfaktor stadig ble større. Parlamentets funksjon innenfor systemet forandret seg altså, men bare kvantitativt, stadig ble større, ikke kvalitativt (ikke vesentlig), fordi kraftens retning fremdeles var den samme: fra folket oppad mot statsmakten. Men da parlamentets makt hadde vokst så lenge at den til slutt viste seg sterkere enn statsmaktens representant, kongemakten, hva ble da forholdet? Jo, i det øyeblikk parlamentet tvang kongemakten inn under sin vilje, tvang det statsmakten under sin vilje, det vil si: parlamentet overtok selve statsmakten.

Men, og her er vi ved det avgjørende punkt, i og med at parlamentet overtok den funksjon å representere statsmaktens høyeste instans, så forandret den sitt vesen. Fra nå av representerte det nemlig ikke lenger en kraft rettet fra folket oppad mot statsmakten. Det innehadde nå selve statsmakten, som ifølge sitt vesen er rettet ovenfra og nedad. Mens altså parlamentet opprinnelig representerer folket overfor statsmakten, så representerer det heretter omvendt statsmakten overfor folket.

Det er klart at parlamentets funksjon etter parlamentarismens innførelse er blitt vesensforskjellig fra hva den opprinnelig var, og at det ikke lenger er «selve folket i miniatyr». Det er åpenbart at etter parlamentarismens innførelse har folket ikke lenger noget organ som representerer det overfor statsmakten. For idet parlamentet er blitt statsmaktens representant overfor folket, kan det ikke samtidig være det motsatte: folkets representant overfor statsmakten. Folket har f.eks. ikke lenger selvbeskatningsrett, det er ikke lenger slik at parlamentet (stortinget) bevilger skatter: det pålegger skatter.

Maktfordelingen

Fra det øyeblikk at parlamentet hadde dokumentert at det var sterkere enn kongemakten, var det selv som i virkeligheten satt inne med den øverste makt og myndighet i staten. I tillegg til parlamentets tidligere maktområde: den bevilgende, lovgivende og kontrollerende myndighet, var altså nå faktisk kommet kongemaktens tidligere maktområde: representasjonen og utøvelsen av statsmakten som sådan.

Kongemakten: Kongen og hans råd (regjeringen), hadde dermed i virkeligheten opphørt å eksistere som eget selvstendig organ for statssuvereniteten. Denne regjeringens absolutte uselvstendighet overfor parlamentet kommer konkret til uttrykk i den bekjente forrettelse at regjeringen, så snart den i en sak av betydning inntar et annet standpunkt enn parlamentets flertall, har valget mellom enten å bøye seg for parlamentet eller å gå av.

I siste tilfelle blir der så dannet en ny regjering av menn som inntar parlamentsflertallets standpunkt. Parlamentet kan alltid, helt uavhengig av regjeringen, sette sin vilje igjennom, eller m.a.o.: i en helt parlamentarisk styrt stat er det parlamentet som regjerer og utøver selve statsmakten. «Regjeringen» er bare en stab statsfunksjonærer som har det verv å besørge staten styrt i overensstemmelse med parlamentets (stortingets) vilje.

Men dette, at det ikke er «regjeringen» som i virkeligheten regjerer, men stortinget, og at stortinget slik har et ganske annerledes ansvarsfullt og krevende verv enn å representere folket overfor statsmakten, å være «folket i miniatyr», dette forhold er skjult for folket bak den formelle ordning av det parlamentariske statsstyre.

Formelt er nemlig den tidligere motsetning mellom kongens og folkets maktområde opprettholdt gjennom arrangement

■ forts. neste side

Fædrelandsvennen: Verden har rykket oss nærmere

Harald Synnes
Kristiansand

EU/ «Verden har rykket oss nærmere», uttalte programleder Knut Olsen med klar adresse til den tragiske flomkatastrofen i sørøst-Asia i en forhåndsreklame for sitt program «Brød og sirkus», og han la til: Vil Norge fortsatt være utenforlandet som er seg selv nok?

Det er nok enkelte ting som Knut Olsen og likesinnede bør minnes om i denne sammenheng. For det første: Den verden som er rykket oss nærmere – og som angår oss stadig sterkere både økonomisk og politisk – ligger langt, langt utenfor EU's område. Når det gjelder det å være seg selv nok så bør det ikke glemmes at Norge gjennom mange år har gitt om lag tre ganger så mye per innbygger til fattige land utenfor EU's grenser som de gamle EU-land har bidratt med. Ja, selv når det gjelder støtten til de ti nye EU-land som nettopp er kommet til, yter Norge mer enn de gamle EU-land. EU's bistandspolitikk har ellers vært orientert mot gamle koloniland. De senere år har den dessuten vært kritisert for dumping av billige overskuddsvarer til skade for den

produksjonsutvikling disse landene selv har hatt grunnlag for.

Skulle det i denne situasjonen være noen solidaritetshandling fra norsk side å binde seg til et fellesskap hvor det i en av de siste traktatene heter at «medlemslandene forplikter seg til å forsvare EU's interesser med alle midler – også med militære midler om nødvendig»? Dette kan neppe oppleves som noe fredsbudskap til den verden som ligger utenfor EU's grenser. Vi overser ikke at EU dette året har gitt plass for ti nye land med noe lavere gjennomsnittlig inntekt og levestandard. Det kan også vises til at land som Spania og Portugal har økt sin gjennomsnittlige levestandard etter at de ble medlemmer i EU. Det hindrer likevel ikke at EU-retten og markedsliberaliseringen som følger med, øker avstanden i levekår mellom de som har mye og de som har lite. Dette gjelder ikke minst nye medlemsland som knapt har en konvertibel valuta. Der vokser det fram snevre nyrike grupper mens brede lag til dels får en vanskeligere livssituasjon.

Den tragiske flomkatastrofen i sørøst-Asia var avgjort en vekker. Men vårt ansvar overfor nødlidende mennesker utenfor vårt eget snevre område, må ikke dø ut med minnene om denne – hvor omfattende den enn var. Gruppen Social Watch, som nylig var samlet i Porte Allegro, rettet sin oppmerksomhet mot utviklingen i de aller fattigste land. De måtte bare fastslå hvor langt en var

fra alle velmente vedtak i FN og andre fora i kampen mot verdens fattigdom. Stadig flere ledende politikere og økonomer innser at den globalisering som griper om seg, er lite mer enn et redskap for den rike verden i dens strev for stadig større rikdom.

De utfordringer vi står overfor burde dreie seg om ganske andre spørsmål enn norsk EU-medlemskap. EU utgjør selv etter siste utvidelse knapt åtte prosent av verdens befolkning. Tilpasningen til EU-retten har imidlertid satt sitt preg også på den økonomiske politikken i vårt eget land. Det er de rikeste som blir tilgodesett. De som omsetter ferieparadiser og fritidsbåter i milliardklassen kan fortelle oss at de aldri har stått overfor et mer kjøpesterkt marked, samtidig som de ansatte på sosialkontorene og i Frelsesarmeen må registrere en økende tilstrømning av mennesker som ikke lenger mestrer sine løpende forpliktelser. Det er ikke en slik samfunnsutvikling flertallet i det norske folk ønsker! Vårt høye nasjonale forbruk trenger kritiske blikk. Den offentlige fattigdom og den økende forskjell i levekår i vårt eget land, må bekjempes av politikere med mot og vilje til å besinne seg på det beste ved våre nasjonale politiske tradisjoner.

La det uansett være sagt: Norge er et rikt land som gjerne kunne yte mer av sin rikdom i kampen mot verdens fattigdom.

Det høyteknologiske overvåkningssamfunn.

«Den som kontrollerer fortiden, kontrollerer fremtiden. Den som kontrollerer nåtiden, kontrollerer fortiden».

George Orwell, 1984.

Vi er i dag kommet dit hen, der George Orwell forutsa at vi en dag ville komme, i sin bok "1984". - som han skrev i 1948. George Orwells egentlige navn var Eric Blair. Han var ingen spåmann som så inn i en glasskule, men tilhørte selv den verdenseliten, som er med å styre denne verden fra hemmelige bakrom. Derfor visste han mer om fremtiden, enn noen andre. At han skrev bok om det han visste, er kanskje det eneste som skiller ham fra andre, i samme klikk av elitemennesker.

Etter 11. september har det hysteriske, paranoide overvåkningssamfunnet aksellerert til ufattelige høyder. På flyplasser verden rundt blir folk daglig trakassert og mistenkeliggjort, som terrorister i en slik grad, at konturene av et verdensdiktaturet, blir mer og mer synlig. Langsamt brer dette orwelske verdenssamfunn seg, som en midtgardsorm rundt hele planeten. Det er tydelig at folket verden rundt i alle land, nå skal påminnes om, at de bare er en ikke-mælende saueflokk, som skal holdes nede og undertrykkes. Nylig ble en treårings kosebamse sprettet opp med kniv på en amerikansk flyplass, angivelig fordi det skulle befinne seg masseødeleggelsesvåpen inne i bamsen. At treåringen hylte i fortvilelse, gjorde intet inntrykk på de uniformerte, fascistiske steinansiktene, som hadde vært opphav til udåden.

En lastebileier, ble i diktaturstaten Norge, fengslet fordi han ikke ville fortelle politiet hvem av hans mange sjåfører, som hadde kjørt en av hans lastebiler - og som var uheldig å bli blitset i fartskontroll. Mannen nektet å tyste på sine kolleger og forlangte at politiet selv fikk finne ut hvem som hadde kjørt - uten hans hjelp. Han åkte rett i fengsel. Slike tilstander var det min egen far også arbeidet under, da han som lastebileier ble utkommandert av tyske offiserer under krigen, for å tvangskjøre for dem. Den eneste forskjellen var at tyskerne ikke hadde de samme effektive tekniske hjelpemidlene, som dagens norske myndigheter har, til å overvåke sine egne borgere med.

De tekniske duppeduppene som folk i dag er utstyrt med, fungerer også som smarte spinoninnretninger, som myndighetene kan konfiskere og benytte seg av, dersom de finner det nødvendig. Enhver norsk borger har i dag en mobiltelefon. Dette er en overvåkningsinnretning, som forteller hvor du til en hver tid befinner deg. Nå også utstyrt med spionkamera, som kan brukes av hvem som helst.

En pasient av meg, som har lettere grad av MS, og som derfor har litt ubalans, ble for leden etterfulgt og stoppet av politiet. Politiet forlangte promilletest, som ikke slo positivt ut. Politiet hadde fått tips - (det kalles tips i dag, under Hitletysklands styre ble det kalt angiveri), av en bilist, som hadde kjørt bak mannen, og som hadde registrert at han kjørte litt vinglete. Mannen ble fratatt sertifikatet på stedet, utelukkende på basis av dette "vitnet" - som hadde observert mannens kjøring. Slikt et rettsamfunn er det verdenseliten vil at vi skal ha, der vi, saueflokkene, selv blir politfolk for hverandre, og som melder fra til myndighetene i ett og alt. Alle diktaturer har visst hvordan dette skal gjøres. Dagens USA er vår tids store fasciststat, som på snedig vis, klarer å innføre de samme lovene i alle land verden rundt, slik at den dagen de tar over hele verden, står alle de tekniske kontrollinnetningene klare. Bompengeringer, betalingsterminaler og overvåkningskameraet over hele verden, fungerer som redskap for full kontroll. Det er bare å skylde på økt kriminalitet, så godtar folket det hele, ja de forlanger sågar selv mer overvåkning. Det neste trinn i utviklingen, blir at hele folket får innplanterte mikrochips i kroppen. Fingeravtrykk og irisfotofering er i full sving i USA.

Man trenger ikke lenger hete George Orwell, for å se dette falskneriet og forstå denne utviklingen. Først må USA bare kjøre sin egen økonomi i senk, så må det samme skje med EU og deretter kan krigen mot Kina starte. Kontrollen over mediene, som kun forteller de offisielle "sannhetene", er krumtappen i dette verdensdiktaturet. Hitler hadde full mediekontroll og det samme har Bush i dag. Mediekontrollen sprer seg over hele verden, også til Norge. Derfor blir slike avisinnlegg som dette, "dessverre ikke funnet plass til" - i avisenes spalter..

Rikssdagsbrannen i Berlin i 1933, som Hitler selv sto for og ga skylden for på "terrorister" - og 11. september 2001 - er skodd over samme lest. Utfør en udåd selv og gi skylden på andre. Dette simple, men alltid like effektive trikset, er urgammelt og alltid like virkningsfullt. I alle fall så lenge mediene ti-

Det - - -

med storting og regjering som adskilte og innbyrdes vesensforskjellige politiske organer, stortinget med «bevilgende», lovgivende og «kontrollerende», regjeringen med «utøvende» myndighet. Denne formelle vesensforskjell mellom regjering og storting som politiske organer. Man oppfatter stortingets egentlige funksjon å være den å representere folket overfor staten, og anser det egentlige sakkyndige ansvarlige statsstyre for å ligge i regjeringens hender. Dette kommer ikke tilstrekkelig opp i den bevissthet, at etter at det parlamentariske styre ble satt igjennom (her i landet som bekjent i 1884) er det de som det «ikke kreves av at de forstår seg særlig på statssaker», som har selve statsstyret i sin hånd, idet den såkalte «regjering» i alle vesentlige handlinger er bundet av stortingets flertall. Dette er den historiske forklaring på det merkelige forhold at man nå i spesialkunnskapens tidsalder finner seg i at samfunnets aller viktigste funksjoner, ledes av en forsamling hvor det ikke kreves at de «forstår seg særlig på statssaker», eller har faglig kompetanse.

Demokrati er i dag å ta mest mulig makt fra individet og legge det inn under statsmakten.

(forts. i neste nummer)

STEINET TIL DØDE

29-år gamle Amina ble steinet til døde i offentlighet i Afghanistan forleden på grunn av utroskap. Dette er den første henrettelsen på denne bestialske måten siden Taliban-styret.

Husker godt Bush da Afghanistan-invasjonen var overstått og skrytelisten hans ble offentliggjort: kvinnene hadde fått tilbake sine rettigheter i landet.

Hvilke rettigheter?

DOJ

BENEDIKT XVI

Tyske Joseph Ratzinger, 78 år gammel og erkekonserverativ leder for 1 milliard katolikker, er blitt valgt til pave - eller Papa, som de sier det på italiensk.

Nylig har vi arbeidet med den katolske kirkens forhold til Hitler og nazismen under krigen. Det er et svart kapittel i katolisismens historie. Den katolske kirken beskyttet også tyske nazister etter krigen og skaffet dem mulighet til å flykte til bl.a. Sør-Amerika.

Som et apropos til dette: Joseph Ratzinger var Hitler-jugend under krigen...

DOJ

DET RENESTE TEXAS

Jeb Bush, guvernør i Florida og presidentens bror, ønsker at de som føler seg truet - for eksempel på gaten eller på en baseballkamp - skal kunne forsvare seg med voldelige midler uten å måtte svare for det i retten.

Lovendringen utvider en rett til selvforsvar som innbyggerne i staten allerede har i sin egen bil eller sitt hjem. Lovliberaliseringen har vært førsteprioritet for Floridas avdeling av National Rifle Association det siste året.

Velbekomme....

DOJ

PREDIKANT OG LIFE COACH

Runar Søgård sto frem på Tabloid som en patetisk fundamentalist for å forsvare sitt utspill mot Muhammed.

Han kaller seg Life Coach. Coaching er blitt et mas i våre dager. Flere institusjoner og bedrifter har såkalte coacher som skal følge opp de ansatte.

I likhet med Runar Søgård er det vel best for disse coachene å feie for egen dør først før man coacher andre...

DOJ

Hagens statsgrunn

Å høre Carl I. Hagen advare mot apartheid i raseri mot samene, er som å høre Sigurd Allern advare mot diktatur.

Herman Willis Forfatter 13. mai
Torsdag 19.05.2005

NÅR stortingsrepresentant Carl I. Hagen bruker Dagbladets debattsider til å sable ned et stortingsvedtak bør han få debatt. Den bør også komme fordi han han blander skjønn og fakta i viktige spørsmål rundt statens grunn i Finnmark. Når Odelstinget nå skal vedta den nye forvaltningsloven for den til staten grunnboksførte delen av Norge som ligger i Finnmark, rundt regnet 30.000 kvadratkilometer, eller ca. 10 prosent av landets samlede areal - da handler det om en lov, ikke om en «særlov» slik Hagen gir inntrykk av. Og det er en lov der man søker å greie ut om rettigheter, ikke om «særrettigheter». «Særrettighet» er ingen juridisk term, og begrepet brukes ikke av lovgiver - heller ikke av representanten Hagen når han opptrer i slik egenskap - selv om det ellers forekommer jevnlig som uttrykk for en følelsesmessig reaksjon. Det kan tenkes brukt i et tilfelle der en oppsitters rett til laksefiske måtte ergre, la oss si, tilreisende bergensere. Her kan oppsitteren ha en rettighet som lar ham kaste sin flue på bedre vilkår enn fiskerne fra Bergen. At våre vestenfjellske venner hytter med neven og kaller det en «særrettighet», vil ikke være annet enn en fortørmet der-og-da ytring som de sikkert vil vite å le av på senere tidspunkt. Uansett advarer Hagen sterkt mot

den nye lovens virkning, da den visstnok vil medføre at «samene skal få boltre seg som om naturen er deres egen».

DET HAN HER kaller «naturen» er fast grunn som ikke ble matrikkelført før på 1980-tallet, og da under Statskog som fikk hjemmel som eier. Grunnlaget for Hagens bruk av ordet «naturen» er likevel en kongelig resolusjon av 27. mai 1775, kjent som «jordutvisningsresolusjonen». Men i følge professor Sverre Tønnesens doktoravhandling fra 1973 - «Retten til jord i Finnmark» (Universitetsforlaget, 1972) - har vi ikke å gjøre med Guds frie natur i Finnmark. Det handler om noe så bastant som statens grunn. Om det var bernsdorffene som sto bak denne resolusjonen vites ikke (kongen, Christian VII, var sjelden helt i form), men den juridiske tenkning var uansett forankret i romerretten. De gamle romerne kjente nomadisk bruk av jorden, men de anerkjente den ikke som grunnlag for hevd og rett. Jordutvisningsresolusjonen av 1775 forstår dermed «eiendom» som meningsbærende bare i forbindelse med fast bruk, og selv ordet «bufe» omfattet i lovteknisk forstand bare slikt som sauer, kyr og geiter - ikke reinsdyr.

At en gammel tysk tolkning av enda eldre romersk rett nå forlattes av Odelstinget, betyr ikke at naturen fra nå av tilhører samene, men at alders tids nomadisk bruk gir rettigheter.

OG MED TANKE på en formulering som «boltre seg som om naturen er deres egen», kan man være slem og minne om at Carl I. Hagen i 2003 kjøpte en såkalt vaktmesterbolig på 300 kvadratmeter på Kalvetangen i Vestfold. Til VG uttalte han 5/10 samme år: «Vi har vært på utkikk etter et hus med sjøutsikt, kveldssol og strandlinje. Vi har sett en god stund i avi-

sene før vi fant dette».

Her kan det dreie seg om en freudiansk forsnakkelse, for Hagens eiendom har ikke strandlinje, selv om han så langt har klart å hindre allmennheten i å anlegge natursti i et vernet. 40 meter bredt belte som skiller hans eiendom fra stranden. Kanskje fordi han ønsker å «boltre seg som om naturen var hans egen», hva vet jeg. Til NRK uttalte Hagen i forbindelse med ervervet blant mye annet at han var «lei av å bli fremstilt som en kjeltring». Men hvis Carl I. Hagen virkelig ønsker å komme på god fot med det kristenfolket han frir så heftig til nå før valget, vil det nok ha sterkere virkning om han kunne si at han er lei av å fremstille andre som kjeltringer. (Geroge W. Bush vet alt om dette. Han sa aldri et vondt ord om noen som helst. Det er sånt man har en partiorganisasjon til).

DESVERRE GÅR Fremskrittspartiets formann lenger enn som så i sin artikkel Han skriver at «samene har fått sitt eget folkevalgte organ med nettooverføringer av skattepenger hinsides det samene selv bidrar med til statskassen». Til det er å si at selv om bare SV kan måle seg med Fremskrittspartiet når det gjelder utvinning av oljepenger fra den samme statskassen, har Hagen tydeligvis klart å påføre disse verdiene en klausul der det heter «tilfaller ikke samer». De fleste formål ønsker han gjennomgående tilgodesett med «oljepenger» - vår felles lottogevinst som spruter opp fra havbunnen, mens samene, de sniker til seg av det vi har tjent i vårt ansikts sved - de er frekke nok til å bruke «skattepenger». Hvordan Hagen kan se forskjell på «oljepenger» og «skattepenger», det vet ingen, men dette er en uredlig måte å argumentere på. Og det er heller ikke det mest uredelige i Hagens innlegg. For

han skriver: «Samer skal ha rettigheter til land og vann i Finnmark ikke-samer kan se langt etter. Apartheid, med andre ord».

DA SØRAFRIKANERENE Eschel Rhoodie kom med boken «The Real Information Scandal» i 1983, var det mange i Fremskrittspartiet som syntes han burde holdt tåta. Der hevdet Rhoodie ganske uoppfordret at apartheid-regimet i Sør-Afrika - apartheid-apartheid, med andre ord - ga Anders Langes parti pengestøtte på rundt 400.000 kroner i forkant av valget i 1973. Partiet fikk fire plasser på Stortinget, og en av dem tilfalt Carl I. Hagen da Anders Lange døde i 1974. Konfrontert med dette sier Hagen alltid at han ikke kjenner noe til at han skal ha kommet inn i politikken fordi myndighetene i Sør-Afrika oppfattet ham som positivt innstilt overfor apartheid. Det naturlige - og det Hagen forlanger av alle på venstresiden med en ubekvem fortid - er at man setter himmel og jord i bevegelse for å komme til bunns i slike påstander. At man stiller seg selv spørsmålet om hvordan man kunne havne på galeien, og hva man kan gjøre for å advare fremtidige generasjoner mot lignende feiltrinn. Men Carl I. Hagen nøyer seg som Pål Steigan og Sigurd Allern med å si noe sånt som at «muligens kan det ha kommet et brev om det der, men jeg åpnet ikke konvoluttene». Inntil han tar mot til seg og åpner den, slik at han kan svare noe annet og mer enn bare at han «ikke kjenner til» dette, får han veie sin ord litt bedre enn han nå gjør. Å høre Carl I. Hagen advare mot apartheid, er som å høre Sigurd Allern advare mot diktatur. Å høre Hagen bære seg over samene, derimot - det er som, vel, å høre Hagen bære seg over samene.

Justisministerens valg

Per-Aslak Ertresvåg Tidligere redaktør i Venstres Pressekon-tor

Tirsdag 10.05.2005
Dagbladet på nett

DEN 14. AUGUST 2003 brakte Dagsavisen en oppsiktsvekkende nyhet. Saken ble ikke mindre interessant ved at ingen andre av de større nyhetsmediene fant den viktig nok til å bli sitert eller fulgt opp på annen måte. Nyheten var en offisiell kunngjøring: «Globaliseringskritikere truer rikets sikkerhet». En såkalt «trusselvurdering» fra Justisdepartementet og Politiets sikkerhetstjeneste lå til grunn for vurderingen. (Forsvarets forskningsinstitutt hadde også foretatt en analyse, og delte ikke deres oppfatning). Daværende statssekretær i Justisdepartementet, i dag sjef for Politiets sikkerhetstjeneste Jørn Holme, var den som forklarte og forsvarte «trusselvurderingen». Justisminister Odd Einar Dørum foretrakk å bevare sin taushet da han senere i Dagsavisen ble utfordret til å bekrefte eller avkreftede avisens oppslag.

«Trusselvurdering» og et lovframlegget som gir politiet adgang

til å sette en rekke sivile rettigheter ut av kraft foreligger nå som Ot.prop.60. Begge deler er alarmende ekko av den amerikanske «Patriotic Act». (The Domestic Security Enhancement Act 2003) Lovframlegget i USA lå ferdig utarbeidet av den amerikanske justisminister John Ashcroft allerede før terroraksjonen i New York. Første del av loven passerte Kongressen den 27. oktober 2001. Loven var stemplet «Confidential». Intet vanlig medlem av Kongressen fikk adgang til å lese teksten som de selv vedtok. New York Times beskrev den første del av loven ved å si at president Bush «was seizing dictatorial control». Lovteksten på 87 sider er senere lekt ut i sin helhet.

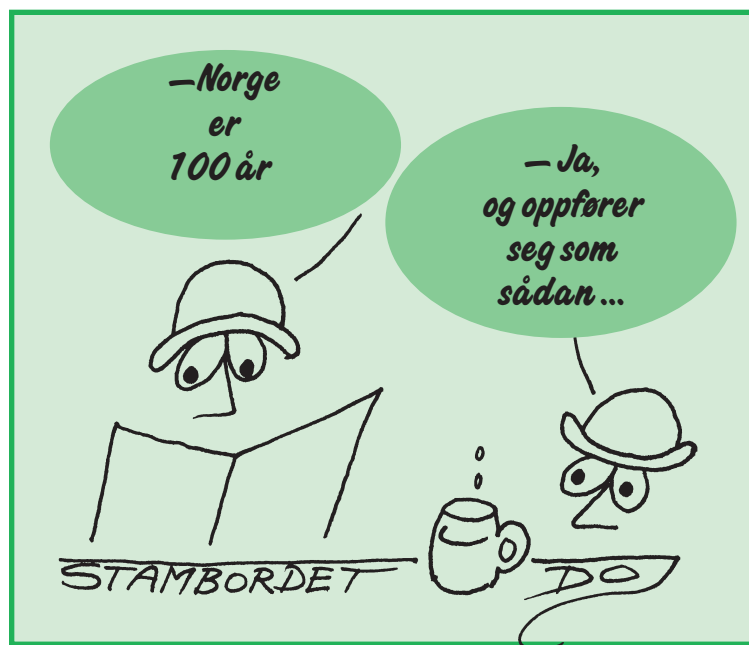
SLEKTSSKAPET MELLOM Odelstingsproposisjonen og Patriotic Act er tydelig, skjønt den amerikanske loven er ubegrenset av rekkevidde og konsekvenser. Å hevde at USA i dag styres ved unntakslover er antakelig bare en hårfin overdrivelse. Her i landet har vi som en begynnelse, stigmatisert en gruppe mennesker som «sikkerhetsrisiko» på basis av deres politiske mening. Nå foreligger neste skritt, framlegg av et forslag om fullmakter til å overvåke og romavlytte blant annet denne gruppen. Hva blir fortsettelsen og når kommer den? Å ta et

politisk standpunkt er en politisk, demokratisk rettighet. Politiovervåking av politiske standpunkter hører hjemme i en politistat, ikke i et demokrati. Man kan ikke sikre vår rettssikkerhet ved å fjerne rettssikkerhet.

JEG HAR i en stor del av mitt liv tilhørt Venstre og deltok i gjenoppbyggingen av partiet etter splittelsen. Blant dem som deltok den gang var også dagens justisminister.

Justisminister Dørum har nå stilt seg opp på toppen av en rutsjebane. Den politiske tåken forhindrer at han ser hvor den ender. Det kan gå riktig galt. Dersom den norske fjellvetregelen om å snu i tide noen gang skulle anvendes må det være nå. Justisminister Dørum har bare to muligheter: Han må ta den modige, men sterke belastningen å trekke lovframlegget tilbake. Han vil da for ettertiden bli husket som justismi-

nisteren som i en historisk avgjørende situasjon forsvarte den retts- tankegang alle partier - unntatt NS - har forvaltet i Norge i over 100 år. Eller, han blir minnet som justisministeren som, da det virkelig gjaldt, slo beina under rettsstaten, brukte embedet til å slå den første spikeren i demokratets likkiste. Det blir en belastning. Avgjørelsen tung. Men han slipper ikke unna.

Samfunnsliv

Redaksjon og ekspedisjon
6150 ØRSTA

Abonnement i hele Norden
Kr. 500,- pr år
kr. 250,- pr halvår

Annonsepris kr. 4,- pr mm
I. side kr. 4,50 pr mm

Abonnement kan tegnes
ved poststedene eller
direkte i ekspedisjonen

Sats og trykk:
Møre-Nytt, Ørsta